

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль формування фінансових результатів промислових підприємств (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Виконавець:

студентка ФМОІТ група 41

Кривіцька Юлія Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	6
1.1. Сутнісні характеристики та інформаційне значення фінансового результату промислових підприємств	6
1.2. Обліково-податкова регламентація формування фінансових результатів промислових підприємств.....	14
1.3. Проблемні аспекти обліку та управління фінансовим результатом підприємств національної економіки.....	22
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	27
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».....	27
2.2. Загальна організація обліку, звітності та документального забезпечення діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	40
2.3. Облікове забезпечення формування фінансового результату підприємства.....	46
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	52
3.1. Аналіз фінансових результатів промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».....	52
3.2. Теоретико-методичні аспекти контролю за формуванням фінансового результату промислових підприємств.....	59
3.3. Напрямки удосконалення обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів промислових підприємств.....	65
ВИСНОВКИ	72
Список використаних джерел	78
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Пріоритетною метою функціонування промислових підприємств є максимізація їх фінансових результатів, які формуються за рахунок отриманих доходів за рахунок розширення виробничих потужностей, диверсифікації діяльності. Достовірний облік і контроль фінансових результатів є важливими для інвесторів і кредиторів, які оцінюють фінансову стабільність і перспективність підприємства. Надання точної фінансової інформації сприяє залученню інвестицій та отриманню кредитів на вигідних умовах. Облік фінансових результатів важливий для правильного розрахунку податкових зобов'язань та дотримання податкового законодавства. Облік і контроль фінансових результатів є фундаментальними процесами, які забезпечують стабільність і розвиток підприємства. Вони необхідні для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, оцінки ефективності діяльності, забезпечення фінансової дисципліни, інформування інвесторів і кредиторів, дотримання податкового законодавства, підвищення прозорості та підтримки стратегічного планування. Завдяки цим процесам підприємство може успішно функціонувати, мінімізувати ризики та досягати стратегічних цілей.

Теоретичні аспекти визначення сутності фінансових результатів, обґрунтування основних організаційно-методичних та практичних аспектів облікового забезпечення їх формування та контролю були досліджені у праці таких науковців: Буркова Л. А. Вакульчик О.М., Протасова Є.В. Глушко А. Д., Грачова А. О, Дзюба О.М., Майстер Л.А., Добрунік Т.П., Кубік В.Д. Киш Л.М. , Ковальова О., Іоргачова М. Куцик П.О., Воронко Р.М., Редченко К.І., Воронко О.С. Лопатовський В.Г., Красуцький Р.І. Мазур Н. Н. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Мармуль Л. О. Миколенко І., Дігтяр В. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В., Калашнікова А. К. Орехова А.І., Толстошеєва В.С Пасенко Н.С.. Попович О. В., Тітаренко Л. І. Степаненко О.І. Юдина С.В., Ситнік О.О. Фірман Н.Я., Враховуючи здобутки реалії господарювання промислових підприємств, тема залишається актуальною та потребує подальшого дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-практичних питань формування фінансових результатів в системі їх облікового забезпечення та контролю. Необхідність реалізації поставленої мети зумовила вирішення таких **завдань**:

- узагальнити сутнісні характеристики та інформаційне значення фінансового результату в системі економічної діяльності промислових підприємств та облікової системі;
- вивчити обліково-податкову регламентацію формування фінансових результатів промислових підприємств;
- окреслити проблемні аспекти обліку та управління фінансовим результатом підприємств національної економіки;
- охарактеризувати економічну діяльність та організаційну систему обліку і звітності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- надати характеристику організації подання фінансової, податкової та статистичної звітності та інформаційно-документальне забезпечення обліку фінансових результатів;
- визначити основні практичні аспекти формування облікової інформації про фінансові результати на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналітичну діагностику окремих складових формування фінансового результату та прибутковості підприємства
- визначити організаційно-методичні складові здійснення контролю за формуванням фінансового результату;
- надати пропозиції з удосконалення обліку та контролю формування фінансового результату ТОВ «Телекарт-Прилад».

Об'єктом дослідження є процес облікової систематизації та процедури контролю операцій з формування фінансових результатів на промислових підприємствах.

Предметом дослідження є організаційно-методичні та теоретико-практичні аспекти обліку і контролю фінансових результатів на підприємствах промисловості.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи, що базуються на системному вивченні економічних явищ і господарських процесів, а саме: метод системного та комплексного аналізу, який використовувався для визначення стану фінансового результату; метод групування та абстрактно-логічний метод, які слугували для впровадження класифікації доходів і витрат; метод узагальнення – для визначення сутності фінансового результату; методи горизонтального і вертикального аналізу та розрахунку абсолютних і відносних показників – для отримання інформації про зміни показників підприємства; метод коефіцієнтів, для фінансової аналітики; методи факторного аналізу, для визначення впливу чинників і резервів підвищення прибутку; угруповання інформації – для легкого сприйняття аналітичних даних; графічний метод – для унаочнення результатів дослідження.

Інформаційною базою при виконанні кваліфікаційної роботи були фахові видання з публікаціями наукових статей провідних вчених з питань обліку, контролю аналізу фінансових результатів промислових підприємств, а також проблематики забезпечення прийняття управлінських рішень щодо підвищення прибутковості суб'єктів господарювання. Для аналітичної діагностики діяльності підприємства ТОВ «Телкарт-Прилад» використовувалася офіційна інформація, яка розміщена на сайті підприємства. Також були використані деякі нормативні та звітні документи ТОВ «Телекарт-Прилад»

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження підготовлено тези: Кривіцька Ю.В. Обліково-податкові аспекти формування фінансового результату підприємств. *Сучасні проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах військового стану*: тези доповідей підсумкової студентської конференції ФМОІТ, присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників. ОНЕУ (10-12 квітня 2024р). Одеса. ОНЕУ. 2024. С. 102-103.

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутнісні характеристики формування фінансового результату промислових підприємств

В процесі своєї діяльності підприємства національної економіки отримують певні результати. Їх діяльність спрямована на отримання позитивного результату. Під час виробничого процесу промислові підприємства несуть певні витрати. Використання ресурсів спрямовано на досягнення та отримання відповідних доходів у вигляді реалізації виробленої продукції, або виконання робіт чи надання послуг виробничого характеру.

Використання ресурсів підприємства може бути спрямоване на досягнення різноманітних цілей, включаючи:

Максимізацію прибутку: Підприємство може спрямовувати свої ресурси на збільшення обсягів продажу, оптимізацію виробничих процесів та зниження витрат з метою збільшення прибутку

Підвищення конкурентоспроможності: Ресурси можуть бути використані для розробки і впровадження нових продуктів або послуг, покращення якості, зниження цін або підвищення рівня обслуговування з метою залучення клієнтів та збільшення частки ринку.

Інновації: Ресурси можуть бути спрямовані на дослідження та розробку нових технологій, продуктів або послуг, що можуть стати джерелом конкурентної переваги для підприємства.

Стале виробництво: Ресурси можуть бути використані для підтримки сталого виробництва, що включає в себе заходи з екологічного управління, енергоефективності та відновлюваних джерел енергії

Розвиток персоналу: Інвестиції в розвиток персоналу, навчання та підвищення кваліфікації співробітників можуть покращити ефективність роботи підприємства та сприяти досягненню стратегічних цілей.

Модернізацію обладнання та інфраструктури: Ресурси можуть бути використані на модернізацію виробничого обладнання, інформаційних систем, транспортної інфраструктури тощо, що дозволить підприємству бути більш конкурентоспроможним і ефективним.

Використання ресурсів підприємства має бути узгоджене з його стратегічними цілями та вимогами ринку, щоб забезпечити успішну діяльність та стійкий розвиток.

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання спрямована на отримання максимальної економічної вигоди.

Економічна вигода у формі кінцевого результату діяльності може бути як позитивною (прибуток), так і негативною (збиток). Економічна вигода - це досягнення позитивного фінансового результату або отримання прибутку в результаті проведення певної діяльності, інвестиції або реалізації проекту. Це може включати в себе збільшення прибутку, зниження витрат, оптимізацію використання ресурсів, підвищення ефективності виробництва або надання нових товарів або послуг, які задовольняють потреби споживачів. Економічна вигода може бути виміряна за допомогою фінансових показників, таких як прибуток, рентабельність, обсяги продажів, а також нефінансових показників, таких як задоволення клієнтів, підвищення репутації бренду або вплив на оточуюче середовище.

Фінансовий результат - це показник, який відображає фінансовий стан та результативність діяльності підприємства протягом певного періоду часу. Основні сутнісні характеристики фінансового результату включають:

Прибуток або збиток: Це основний показник фінансового результату, який визначається різницею між загальними доходами та загальними витратами підприємства за певний період часу. Прибуток вказує на успішність діяльності підприємства, тоді як збиток свідчить про негативний фінансовий результат.

Рентабельність: Це співвідношення між прибутком та інвестованими ресурсами або обсягами витрат. Він визначає ефективність використання ресурсів підприємства для генерації прибутку.

Відносний фінансовий результат: Це фінансовий результат відображений у відсотках до загальних витрат або загальних доходів підприємства за певний період часу. Він вказує на ефективність управління витратами та доходами.

Доходність активів: Це співвідношення між прибутком та загальною вартістю активів підприємства. Він вказує на ефективність використання активів для генерації прибутку.

Фінансовий потік: Це рух грошових потоків у підприємства, який може бути позитивним (прибутковим) або негативним (витратним). Фінансовий потік визначає фінансову стійкість та ліквідність підприємства.

Ці характеристики фінансового результату є важливими для оцінки фінансової стабільності, успішності та ефективності діяльності підприємства. Вони допомагають управлінцям та інвесторам приймати стратегічні рішення щодо подальшого розвитку підприємства.

Фінансовий результат — це різниця між прибутком до сплати відсотків і податків і прибутком до сплати податків. Визначається прибутком або збитком, який є результатом фінансових справ. Для більшості промислових компаній фінансовий результат є від'ємним, оскільки відсотки, нараховані за запозичення, як правило, перевищують дохід від інвестицій (дивіденди). Якщо компанія фіксує позитивний фінансовий результат протягом кількох періодів, тоді слід запитати, скільки капіталу інвестовано під яку відсоткову ставку, і чи не принесе цей капітал більший дохід, якби він був інвестований у розвиток компанії. У разі постійних позитивних фінансових результатів компанія також має мати справу зі зростаючими вимогами щодо спеціальних виплат своїм акціонерам. EBITDA є важливим фінансовим індикатором, який широко використовується для оцінки операційної продуктивності компаній, їх вартості та кредитоспроможності. Проте, його слід використовувати разом з іншими фінансовими показниками для отримання повнішої картини фінансового стану компанії

Економічна сутність фінансового результату діяльності суб'єктів бізнесу, виходячи з порядку його формування у бухгалтерському обліку, полягає у наступному (рис. 1.1)

Фінансовий результат належить до вартісних показників, як і всі інші показники, які пов'язані з його розрахунком (отримані доходи та понесені витрати). Разом з тим, фінансовий результат (прибуток чи збиток) є якісним показником діяльності суб'єкта бізнесу, в якому виражається комплексна ефективність усіх видів його діяльності.

Фінансовий результат характеризує підсумок діяльності суб'єкта господарювання (прибуток або збиток) за певний період часу, що розраховується як різниця між доходами та витратами від всіх видів його діяльності за вирахуванням суми податку на прибуток

Прибуток суб'єкта господарювання відповідно до стандартів бухгалтерського обліку трактується як різниця між доходами від певної діяльності й витратами на її здійснення (позитивна різниця). Такий підсумок характеризує успішне ведення бізнесу

Прибуток є основним джерелом фінансування сталого розвитку суб'єкта бізнесу, впровадження новітніх технологій у виробничі процеси та реалізації інвестиційних проектів

Рис. 1.1. Сутнісні характеристики фінансового результату

Джерело: складено за даними [14, с. 7]

Фінансові результати підприємства можуть класифікуватися за різними видами залежно від послідовності їх формування та інтересів зацікавлених сторін. Ці результати відображаються у фінансовій звітності і є основою для прийняття рішень різними групами зацікавлених сторін, такими як інвестори, кредитори, менеджмент та урядові органи.

Передумовою формування фінансового результату виступає виручка (отриманий загальний дохід від реалізації продукції, робіт послуг). Це загальний обсяг доходів від основної діяльності підприємства, отриманий від продажу товарів або надання послуг за певний період. Інтереси зацікавлених сторін полягають у тому, що інвестори та акціонери цікавляться виручкою, оскільки вона є основним показником обсягу бізнесу. Кредитори також звертають увагу на виручку для оцінки платоспроможності підприємства.

Співставлення отриманої виручки (чистого доходу від реалізації) з собівартістю реалізованої продукції представляє собою таку категорію фінансового результату як валовий прибуток. Інтереси зацікавлених сторін полягають у тому, що внутрішній менеджмент використовує валовий прибуток для оцінки ефективності виробничих процесів і контролю витрат. Інвестори можуть аналізувати цей показник для розуміння прибутковості основного бізнесу. Наступним видом фінансового результату виступає операційний прибуток (EBIT - Earnings Before Interest and Taxes). Операційний прибуток визначається як різниця між валовим прибутком та операційними витратами (адміністративними та збутовими витратами). Це показник прибутковості основної операційної діяльності. Інтереси зацікавлених сторін полягають у тому, що інвестори та кредитори оцінюють операційний прибуток для розуміння стабільності та ефективності основної діяльності підприємства.

У практичній діяльності в обліку та звітності промислових підприємств виокремлюють прибуток до оподаткування - це прибуток, отриманий після врахування всіх операційних витрат, але до сплати податків. Він враховує отримані фінансові доходи та понесені фінансові витрати (відсотки по кредитах) та доходи і витрати від інвестиційної діяльності. Інвестори та акціонери звертають увагу на цей показник, оскільки він відображає прибутковість підприємства до сплати податків

Чистий прибуток визначається як різниця між прибутком до оподаткування та податковими зобов'язаннями. Це кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період. Акціонери та інвестори цікавляться чистим прибутком, оскільки він визначає можливості для виплати дивідендів та реінвестування в бізнес. Менеджмент використовує цей показник для оцінки загальної ефективності підприємства

У міжнародній практиці часто використовується такий показник фінансового результату як EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization) – це показник прибутковості, який відображає прибуток до врахування витрат на відсотки, податки, амортизацію та знос. Інвестори та

кредитори часто використовують EBITDA для оцінки операційної ефективності та порівняння з іншими компаніями в галузі. EBITDA є важливим фінансовим індикатором, який широко використовується для оцінки операційної продуктивності компаній, їх вартості та кредитоспроможності.

Усі зацікавлені користувачі мають отримати інформацію, яка потрібна для прийняття тих чи інших рішень стосовно управління діяльністю підприємства або формування думки про його платоспроможність та фінансовий стан.

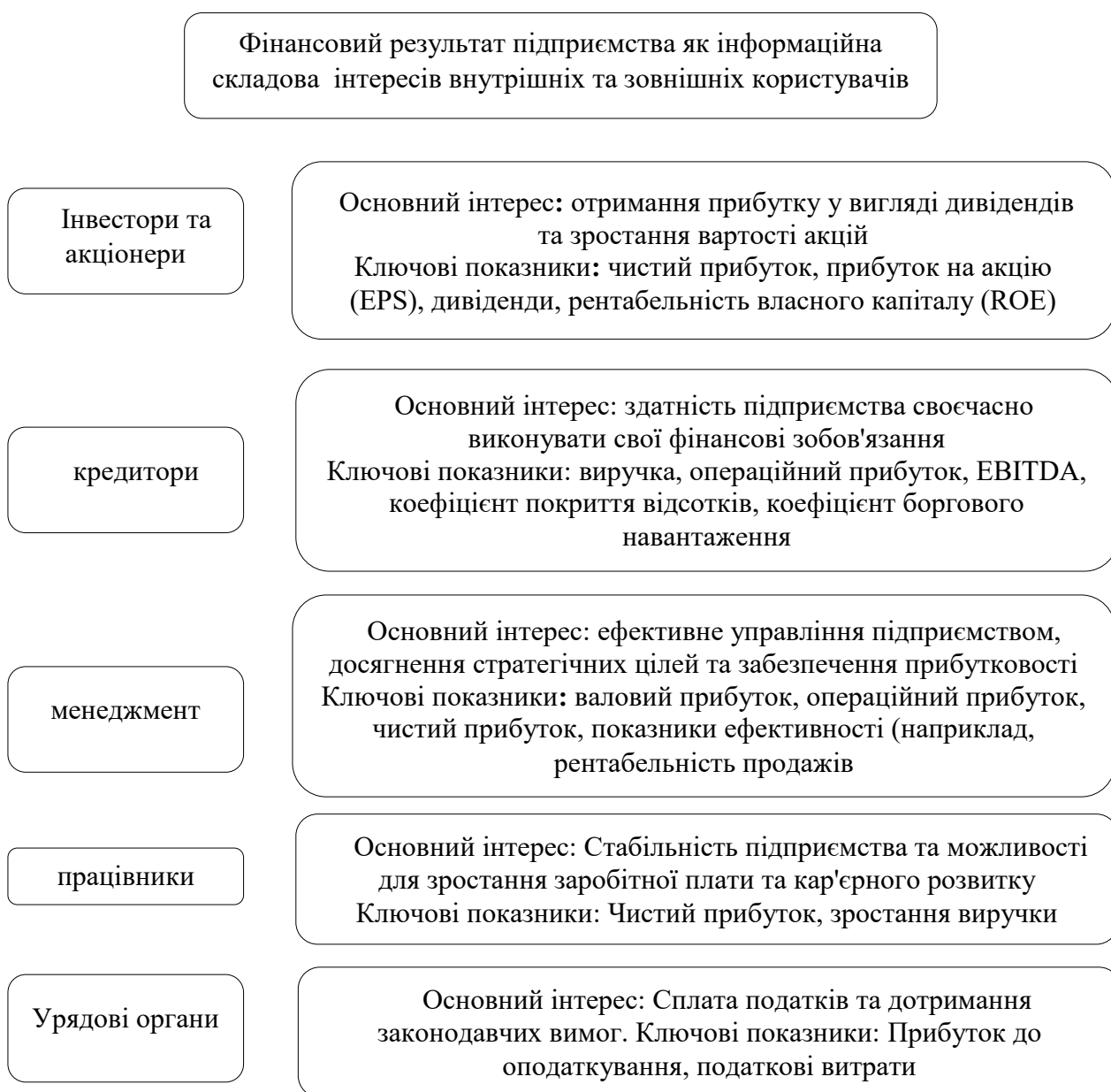

Рис. 1.2. Інформаційні потреби користувачів фінансової інформації

Кожен з цих фінансових результатів є важливим для різних груп зацікавлених сторін і надає їм необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень.

Фінансовий результат є багатофункціональним показником, який відіграє важливу роль у різних аспектах управління підприємством. Він забезпечує оцінку і контроль ефективності діяльності, мотивує працівників, регулює фінансові потоки, прогнозує майбутні фінансові показники, забезпечує стабільність і підтримує соціальну відповідальність підприємства. Фінансовий результат під час функціонування підприємницьких структур у відкритому ринкового середовищі виконує наступні функції:

1) Оцінювальна функція - фінансовий результат дозволяє оцінити ефективність господарської діяльності підприємства, тобто показує, наскільки прибутковою або збитковою є діяльність підприємства за певний період. Це допомагає керівництву та інвесторам оцінити рентабельність та фінансову стійкість підприємства

2) Інформаційна функція - Фінансовий результат надає важливу інформацію для внутрішніх і зовнішніх користувачів. Забезпечує прозорість фінансової діяльності підприємства для акціонерів, кредиторів, податкових органів, інвесторів та інших зацікавлених сторін

3) Стимулююча функція - Фінансовий результат впливає на мотивацію управлінського персоналу та працівників підприємства. Використовується для розробки системи матеріального стимулювання, такої як премії, бонуси та інші форми заохочення. Це мотивує працівників до підвищення продуктивності та ефективності роботи

4) Контрольна функція - Фінансовий результат слугує інструментом контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства. Допомагає виявити недоліки та проблеми у діяльності підприємства, здійснювати фінансовий контроль та аудит. Це забезпечує можливість своєчасного коригування стратегії та оперативних планів

5) Регулятивна функція - Фінансовий результат регулює фінансові потоки і розподіл ресурсів підприємства. Впливає на прийняття рішень щодо інвестування, реінвестування прибутків, розподілу дивідендів та інших фінансових операцій. Забезпечує баланс між збереженням прибутків і їх розподілом

6) Прогнозна функція - Фінансовий результат використовується для прогнозування майбутньої фінансової діяльності підприємства. Допомагає розробляти прогнози щодо майбутніх доходів і витрат, що дозволяє планувати розвиток підприємства, інвестиційні проекти та фінансові стратегії

7) Стабілізаційна функція - Фінансовий результат сприяє стабілізації фінансового стану підприємства. Забезпечує фінансову стійкість та ліквідність підприємства, дозволяючи йому успішно функціонувати навіть у умовах економічної нестабільності

8) Аналітична функція - Фінансовий результат використовується для проведення різних видів фінансового аналізу. Допомагає аналізувати динаміку прибутків і збитків, структуру доходів і витрат, визначати ключові фактори, що впливають на фінансовий результат, та розробляти заходи для підвищення ефективності діяльності

Отже, Фінансовий результат підприємства виконує багатоваріантні функції, які мають важливе значення для управління, аналізу та планування діяльності підприємства. EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization) – це один із ключових показників фінансової ефективності, який використовується для оцінки операційної продуктивності компанії, виключаючи вплив структури капіталу, податкової політики, а також амортизаційних і зносних витрат.

Підґрунтям достовірного визначення фінансового результату є формалізовані дані фінансової звітності, які систематизуються в системі облікового забезпечення діяльності підприємств.

1.2. Обліково-податкова регламентація формування фінансових результатів промислових підприємств

Формування фінансових результатів здійснюється за окремими видами діяльності: операційної, фінансової та інвестиційної, що регламентується відповідними нормативно-законодавчим актам України. до основних нормативних документів належать: Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність, Податковий кодекс України національні та міжнародні стандарти обліку (рис. 1.3)

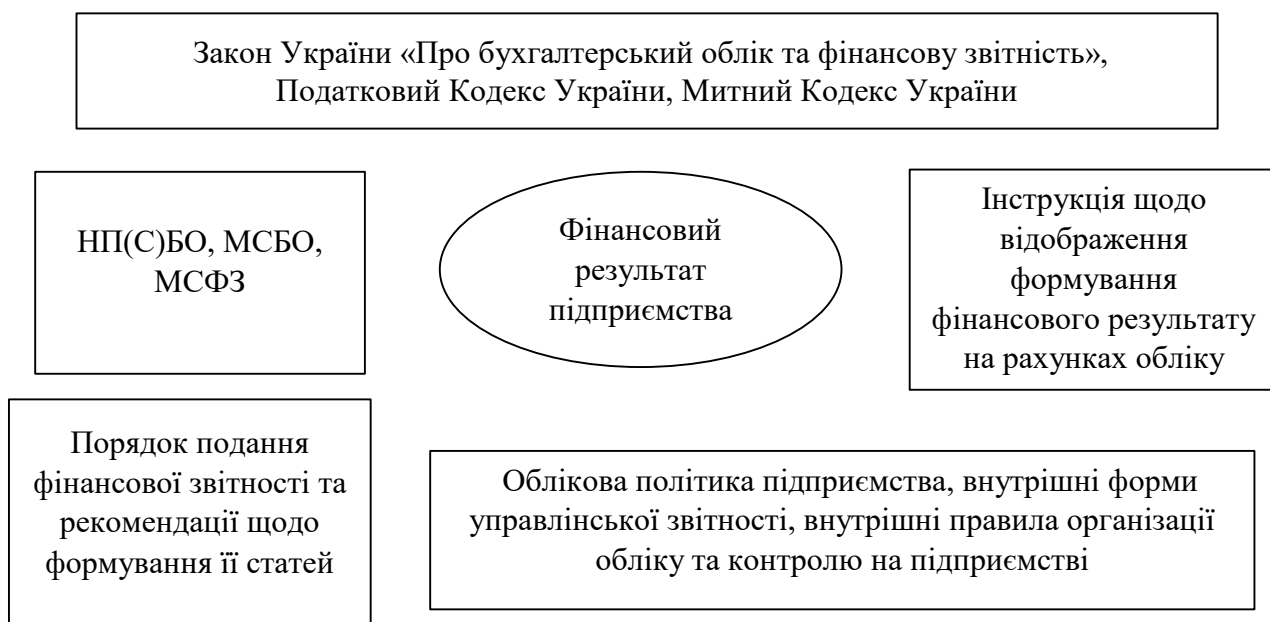

Рис. 1.3. Нормативна регламентація формування фінансового результату в обліково-податковій системі національних підприємств

Джерело: узагальнено автором

Слід зазначити, що національне законодавство передбачає обов'язкове застосування МСФЗ та МСБО для окремих підприємств національної економіки. До таких відносяться, передусім, великі підприємства, які «не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів — понад 20 мільйонів євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — понад 40 мільйонів євро; середня кількість працівників — понад 250 осіб» [32]. Усі підприємства, які звітують за МСФЗ, подають фінзвітність в електронному вигляді на підставі таксономії.

Інші суб'єкти підприємницької діяльності на свій розсуд обирають порядок формування облікової інформації відповідно до національної або міжнародної стандартизації обліку. У разі вибору застосування національної регламентації формування фінансових результатів основними документами виступають такі (рис. 1.4)

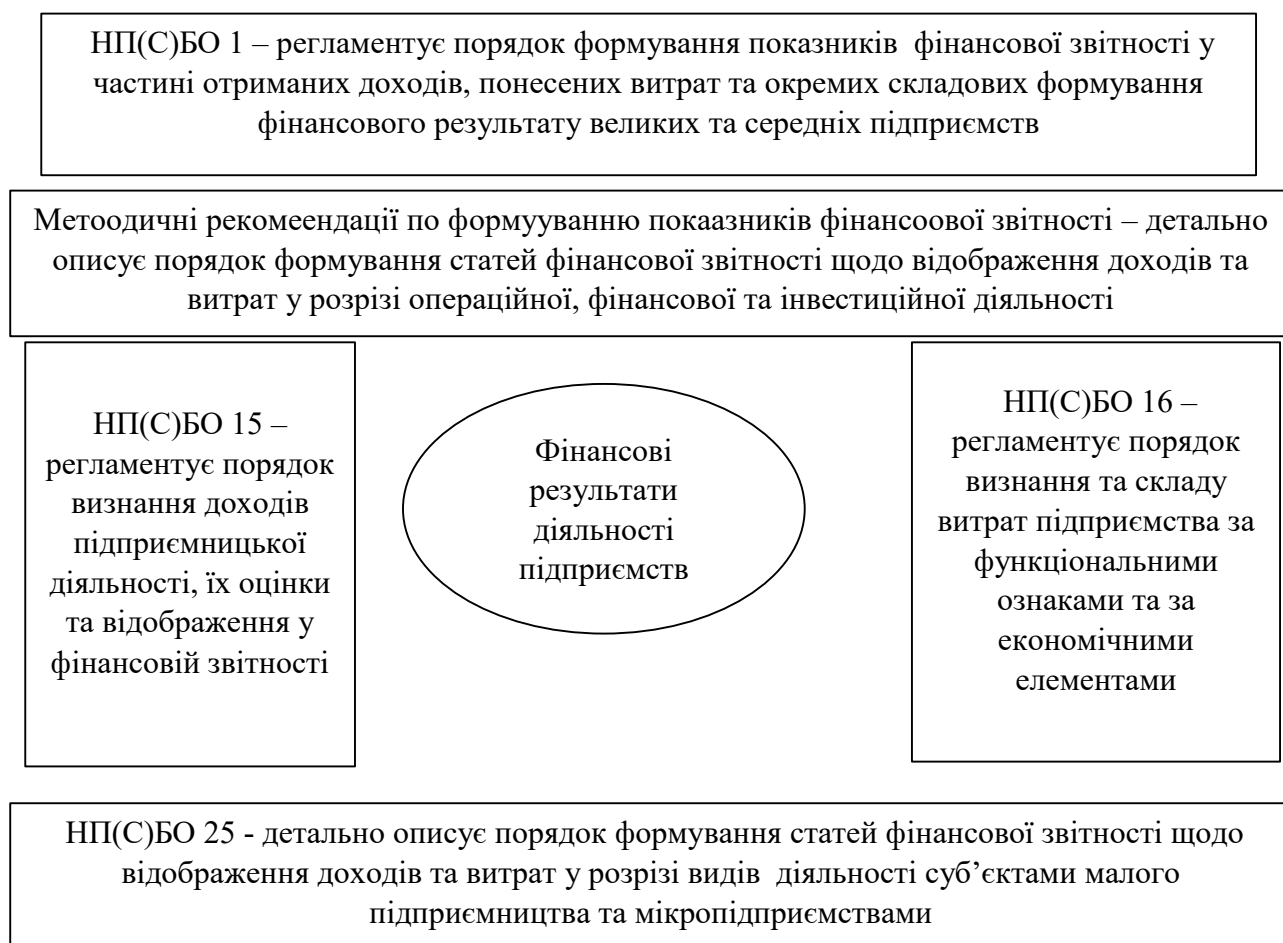

Рис. 1.4. Нормативна регламентація формування фінансового результату в системі обліку та звітності національних підприємств

Джерело: узагальнено автором

В системі рахунків фінансовий результат формується у розрізі видів діяльності – операційної, фінансової та інвестиційної. Для на окремі субрахунки з обліку фінансових результатів у кінці звітного періоду списуються доходи та витрати за видами діяльності (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Рахунки з обліку формування фінансового результату

Джерело: систематизовано автором за даними [36]

Відображені на рахунках обліку отримані доходи та понесені витрати за видами діяльності, які сформували відповідні види фінансового результату формалізуються за окремими статтями фінансової звітності, а саме розділу 1 Звіту про фінансові результати.

Податковий кодекс України регламентує формування фінансового результату як бази обчислення податку на прибуток, та безпосередньо визначення суми податкового зобов'язання з податку на прибуток враховуючи

окремі ставки цього податку при впровадженні господарських операцій окремими суб'єктами господарювання.

При цьому враховуються певні вимоги. Якщо підприємство отримує дохід у розмірі не більше 40 млн грн., то за базу оподаткування береться фінансовий результат за даними фінансової звітності – форми № 2 «Звіт про фінансові результати» (або форми 2-м для суб'єктів малого підприємництва). А якщо підприємств отримує доходи більше 49 млн. грн., то мають бути проведені коригування фінансового результату на різниці, які визначені ПКУ.

Для усіх підприємств фінансовий результат має бути скоригований на суму понесених збитків у попередні періоди.

Сформований за видами діяльності фінансовий результат підприємств, відображається у наступних формах звітності:

- Звіт про фінансові результати (також – форма № 2, міжнародна назва – Звіт про прибутки та збитки) - суми доходів і витрат за різними видами, проміжні фінансові результати (від опердіяльності, до оподаткування, нетто);

- Звіт про власний капітал (форма № 4) - розподіл та використання отриманого чистого прибутку за такими напрямками як виплата дивідендів засновникам підприємства, спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу, відрахування до резервного капіталу.

- Бухгалтерський баланс (міжнародна назва – Звіт про фінансовий стан) – накопичений фінансовий результат за всі періоди діяльності (нерозподілений прибуток/непокритий збиток);

- Декларація з податку на прибуток - фінансовий результат як база для нарахування податку на прибуток. Однак цей звіт не подається учасниками спрощеної система оподаткування (платники єдиного податку).

Фінансова звітність – це письмові документи, які описують господарську діяльність компанії. Ці звіти аналізуються, щоб зробити висновок про фінансові показники та добробут бізнесу, допомагаючи робити майбутні прогнози та приймати рішення на основі історичних тенденцій.

Загальна схема облікового забезпечення формування прибутку наведена на рис. 1.6

Рис. 1.6 Облікове забезпечення формування прибутку

Джерело: складено та доповнено автором за даними [7, с. 159]

У фінансовій звітності результати діяльності відображуються в залежності від самого комплексу фінансової звітності, що подається суб'єктами підприємництва – юридичними особами. Щодо відображення доходів, витрат

та фінансових результатів у фінансовій звітності підприємств, то основним документом для середніх і великих підприємств є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [23], яким регламентовано загальні правила визнання і відображення у фінансовій звітності доходів і витрат. Даний стандарт застосовується підприємствами великого та середнього бізнесу і для відображення витрат передбачена форма 2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід». У першому розділі «Фінансові результати» доходи підприємницької діяльності систематизуються за такими рядками:

- рядок 2050 – собівартість реалізованих продукції, товарів (робіт, послуг);
- рядок 2130 – адміністративні витрати;
- рядок 2150 – витрати на збут;
- рядок 2180 – інші операційні витрати.

Витрати операційної діяльності систематизуються за такими статтями:

- рядок 2050 – собівартість реалізованих продукції, товарів (робіт, послуг);
- рядок 2130 – адміністративні витрати;
- рядок 2150 – витрати на збут;
- рядок 2180 – інші операційні витрати.

Більш детальна інформація щодо формування витратних статей у фінансовій звітності розкрита у Методичних рекомендаціях № 433 [36].

Отже, реальне та достовірне віддзеркалення процесу формування прибутку в системі обліку та оподаткування є передумовою прийняття управлінських рішень щодо його оптимізації та визначення стратегії розвитку підприємств національної економіки.

А це у свою чергу визначає вже суму чистого прибутку підприємства, що залишається у його розпорядженні.

Алгоритм формування фінансового результату у звітній формі № 2 «Звіт про фінансові результати можна представити наступним чином (рис. 1.7).

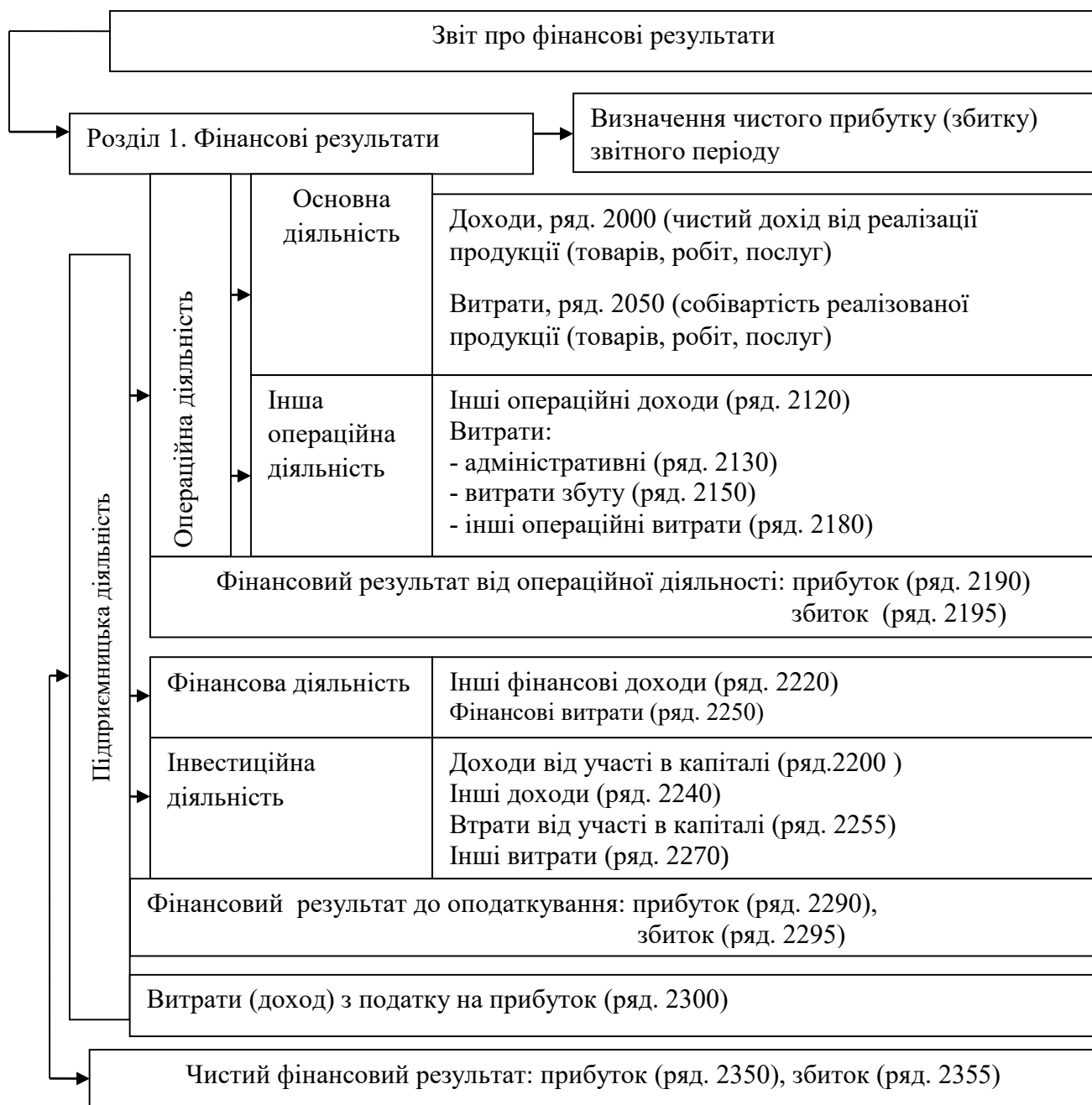

Рис. 1.7 Формалізація фінансових результатів у фінансовій звітності

Джерело: складено за даними [34]

Визначений фінансовий результат та підсумками податкового звітного періоду є основою для справляння податку на прибуток для тих підприємств, які знаходяться на загальній системі оподаткування. Слід зазначити, що порядок обчислення податку на прибуток залежить від категорії підприємства та від суми отриманого ним доходу за результатами підприємницької діяльності. Чинним

податковим законодавством передбачена, що ті підприємства, у яких сум доходу не перевищує 40 000 000 грн., за базу оподаткування беруть фінансовий результат, який обчислений за даними обліку та відображений у звітності за рядком 2290 «Фінансовий результат до оподаткування (прибуток)». Якщо підприємство отримало збитки за результатами звітного періоду, то податок на прибуток взагалі не обчислюється, тому що не має як токової бази оподаткування). ця сума збитків враховується на зменшення бази оподаткування у наступних податкових періодах. Таке коригування на суму отриманих збитків минулих періодів здійснюють усі платники податку на прибуток. А такі платники, у яких сума доходу перевищує 40 000 000 грн, проводять коригування фінансового результату на податкові різниці, які визначені Податковим кодексом України.

Такі різниці виникають, по-перше за операціями з утримання необоротних активів. Кожне підприємство має у своєму розпорядженні основні засоби для здійснення своєї виробничої діяльності. Термін використання таких активів може бути встановлений підприємством самостійно. Проте, Податковим кодексом регламентовано мінімальні терміни використанні тієї чи іншої групи основних засобів. Відтак, сума нарахованої амортизації буде відрізнятися за даними облікового терміну використання та тим, що встановлений ПКУ. Через таке не співвідношення буде різною і сума залишкової вартості об'єктів основних засобів у разі їх реалізації (вибуття). Отже, при визначенні бази оподаткування податком на прибуток фінансовий результат має бути скоригований на суму нарахованої амортизації (облікова амортизація збільшує фінансовий результат, податкова амортизація – зменшує об'єкт оподаткування).

У Декларації з податку на прибуток відображується фінансовий результат, який обчислений за даними обліку та зазначений у формі № 2, далі зазначають податкові різниці і відображується фінансовий результат з урахуванням таких різниць, тобто «податковий» фінансовий результат, який є базою для обчислення податку на прибуток.

1.3. Проблемні аспекти обліку та управління фінансовим результатом підприємств національної економіки

Бухгалтерські проблеми відрізняються за серйозністю, складністю та частотою. Але, хоча деталі відрізняються, основне визначення проблем бухгалтерського обліку не відповідає. Проблеми з бухгалтерським обліком – це будь-який обліковий фактор, якому можна запобігти, який безпосередньо сприяє відчутному негативному результату у вашому бізнесі, зокрема:

- неточна фінансова звітність і нормативні документи.
- ризики фізичної та цифрової безпеки, зокрема шахрайство.
- використання застарілих стандартів бухгалтерського обліку.
- негативні результати аудиту.

До основних проблем можна віднести неправильну класифікацію доходів та витрат підприємницьких структур за видами діяльності. Неправильне розмежування між операційними та неопераційними доходами і витратами може призвести до спотворення фінансових результатів.

Наступною є проблема достовірності визнання доходів та витрат. Вибір методів визнання доходів і витрат (наприклад, метод нарахування або касовий метод) може суттєво впливати на облік фінансових результатів. Невідповідність між методами визнання доходів і витрат може призвести до невірного відображення фінансового стану підприємства.

Деякі підприємства можуть свідомо маніпулювати фінансовими результатами для досягнення певних цілей, таких як підвищення вартості акцій або отримання кредитів. Це може призвести до введення в оману інвесторів і кредиторів та мати серйозні наслідки для довіри до підприємства.

Наступною є проблема з правильним формування облікової політики щодо доходів та витрат підприємства. Відсутність чіткої та стабільної облікової політики може призвести до різноманітних підходів до обліку фінансових результатів у межах одного підприємства. Це може викликати невідповідність і непослідовність у фінансовій звітності, що ускладнює її аналіз.

До основних напрямків вирішення вищезазначених проблем можна віднести наступні:

- вдосконалення облікової політики - розробка та впровадження чіткої облікової політики, що відповідає міжнародним стандартам бухгалтерського обліку (IFRS або GAAP), допоможе забезпечити послідовність і точність обліку
- автоматизація облікових процесів за центрами відповідальності - впровадження сучасних інформаційних систем та програмного забезпечення для автоматизації облікових процесів зменшить кількість помилок і підвищить оперативність обліку
- проведення регулярного аудиту формування фінансових результатів та показників фінансової звітності - Проведення внутрішніх і зовнішніх аудитів допоможе виявити та виправити недоліки в обліку фінансових результатів, а також забезпечити відповідність регуляторним вимогам
- навчання персоналу - регулярне навчання і підвищення кваліфікації бухгалтерського персоналу допоможе зменшити ризики помилок та покращити якість обліку
- удосконалення системи внутрішнього контролю - розробка і впровадження ефективних систем внутрішнього контролю дозволить своєчасно виявляти та запобігати помилкам і маніпуляціям у фінансовій звітності
- постійний моніторинг змін облікового та податкового законодавства - Регулярне відстеження змін у законодавстві та регуляторних вимогах дозволить підприємству своєчасно адаптувати свої облікові практики і уникнути юридичних наслідків

Вирішення цих проблем сприятиме підвищенню точності та надійності фінансової звітності, що, в свою чергу, покращить довіру до підприємства з боку зацікавлених сторін та забезпечить прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Управління фінансовим результатом - це процес планування, контролю та оптимізації фінансових показників підприємства з метою досягнення стратегічних цілей та забезпечення його фінансової стійкості та сталого розвитку. Основні аспекти управління фінансовим результатом включають

Планування і прогнозування: Розробка фінансових планів та прогнозів, встановлення метрик та цілей фінансового результату на короткостроковий і довгостроковий періоди.

Контроль та аналіз: Систематичний моніторинг фінансових показників, порівняння фактичних результатів з планованими, виявлення відхилень та аналіз їх причин.

Оптимізація витрат: Мінімізація надмірних витрат шляхом раціоналізації процесів виробництва, управління запасами, оптимізацією ланцюга постачання та іншими методами.

Підвищення доходів: Збільшення обсягів продажів, підвищення цін на продукцію або послуги, розвиток нових ринків збуту та інші стратегії для збільшення прибутковості

Управління ризиками: Ідентифікація, оцінка та управління різноманітними фінансовими ризиками, такими як валютні ризики, ризики відсутності ліквідності та інші.

Фінансовий аналіз та звітність: Аналіз фінансової звітності для виявлення тенденцій, оцінки ефективності діяльності та прийняття управлінських рішень.

Стратегічне планування: Розробка та впровадження стратегічних ініціатив, спрямованих на досягнення довгострокових фінансових цілей та створення стійкого конкурентного переваги.

Управління оборотними коштами: Ефективне управління грошовими потоками та оборотними активами для забезпечення ліквідності та оптимізації роботи капіталу

Управління фінансовим результатом є важливою складовою стратегічного управління підприємством і дозволяє досягати стабільності, ефективності та успішності в умовах конкурентного ринкового середовища.

Управління фінансовим результатом передбачає, насамперед, управління складовими його формування – доходами та витратами підприємницької діяльності. Саме доходи передбачають отримання економічних вигід у майбутньому. В бухгалтерському та економічному контексті, доходи відображають збільшення економічних вигід протягом звітного періоду у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу підприємства, за винятком внесків учасників (власників) капіталу. Доходи можуть надходити з різних джерел, включаючи основну діяльність підприємства (операційні доходи), а також інші види діяльності, такі як інвестиційні доходи, доходи від фінансових операцій. В бухгалтерській практиці доходи визнаються і відображаються у фінансових звітах підприємства на момент їх виникнення, а не коли отримані грошові кошти. Це базується на принципі нарахування, який забезпечує відображення доходів в тому звітному періоді, коли вони зароблені, незалежно від часу отримання грошових коштів.

Доходи представляють собою очікування майбутніх економічних вигід, таких як збільшення грошових коштів, покращення фінансових умов або збільшення вартості активів

доходи є показником фінансового здоров'я та ефективності діяльності підприємства, оскільки вони відображають його здатність генерувати економічні вигоди в майбутньому. Доходи можуть надходити з різних джерел, включаючи основну діяльність підприємства (операційні доходи), а також інші види діяльності, такі як інвестиційні доходи, доходи від фінансових операцій тощо. Доходи можуть виникати через збільшення активів, таких як грошові надходження від продажу товарів або послуг, орендні платежі, відсотки від банківських депозитів або інвестицій

Оптимізація отримання прибутку передбачає застосування різних стратегій та заходів, спрямованих на максимізацію доходів і мінімізацію витрат для забезпечення максимально можливого чистого прибутку.

Оптимізація отримання прибутку як позитивного фінансового результату

Збільшення доходів

Розширення ринків збуту: Вихід на нові ринки або розширення присутності на існуючих ринках

Диференціація продукції: Розробка нових продуктів або вдосконалення існуючих для задоволення потреб різних сегментів споживачів

Маркетингові стратегії: Використання ефективних маркетингових кампаній для збільшення продажів та залучення нових клієнтів

Підвищення цінності: Надання додаткових послуг або створення унікальних торгових пропозицій для виправдання більш високих цін

Зниження (оптимізація) витрат

Оптимізація виробничих процесів: Використання новітніх технологій, автоматизації та реорганізації виробництва для зменшення витрат на виробництво

Скорочення операційних витрат: Оптимізація витрат на логістику, закупівлі, енергію та інші ресурси

Економія на масштабах: Використання переваг великомасштабного виробництва для зниження середніх витрат на одиницю продукції

Рис. 1.8. Управлінські аспекти формування фінансових результатів

Управлінські аспекти формування фінансових результатів є важливими для забезпечення стійкого розвитку підприємства, оптимізації його діяльності та досягнення стратегічних цілей

РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»

Промислове підприємство ТОВ «Телекарт-Прилад» функціонує як юридична особа за адресою: м. Одеса, вул. Люстрофська дорога, 162. За даними Свідоцтва про державну реєстрацію (Додаток А) ідентифікаційний код юридичної особи – 13881657. Підприємство засновано у формі товариства з обмеженою відповідальністю, що передбачає формування його зареєстрованого (статутного) капіталу за рахунок внесків юридичних або фізичних осіб. Засновниками ТОВ «Телекарт-Прилад» за офіційними даними є фізичні особи, які сформували його статутний капітал у розмірі 2 000 000 грн. у наступних частках (рис. 2.1)

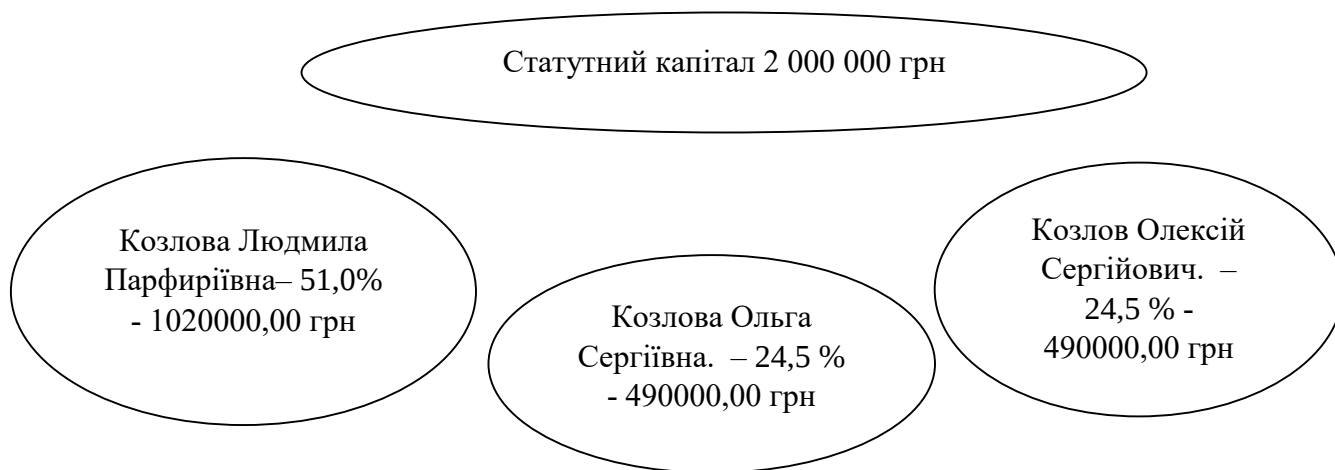

Рис. 2.1 Розмір статутного капіталу та доля засновків ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором за даними [25]

Директором ТОВ «Телекарт-прилад» є Козлов Олексій Сергійович, який несе повну відповідальність за діяльність підприємства, виконання його обов'язків перед засновниками трудовим колективом та державою.

При створенні підприємства Засновники зобов'язані внести свої вклади до статутного капіталу товариства у розмірах, порядку і в строки, визначені установчим документом (статутом) та рішенням про створення товариства. Внесення вкладів забезпечує формування статутного капіталу, який є основою фінансової стабільності товариства.

Засновники товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) мають ряд обов'язків, які регулюються законодавством і установчими документами товариства. Засновники зобов'язані внести свої вклади до статутного капіталу товариства у розмірах, порядку і в строки, визначені установчим документом (статутом) та рішенням про створення товариства. Внесення вкладів забезпечує формування статутного капіталу, який є основою фінансової стабільності товариства. Засновники зобов'язані здійснити державну реєстрацію товариства у встановленому порядку, надавши необхідні документи до реєстраційних органів. Реєстрація є юридичним фактом створення товариства та набуття ним правосуб'єктності. Засновники повинні підготувати, погодити і затвердити статут товариства, який визначає основні правила його діяльності. Статут є основним документом, що регулює внутрішню діяльність товариства, права і обов'язки його учасників. Засновники повинні діяти в інтересах товариства, уникати конфлікту інтересів, захищати його майнові і немайнові права. Захист інтересів товариства сприяє його стабільному розвитку та досягненню стратегічних цілей. Засновники повинні зберігати конфіденційність інформації, що стосується діяльності товариства, не розголошувати комерційну таємницю. Забезпечення конфіденційності сприяє захисту конкурентних переваг товариства.

Стратегічною ціллю будь-якого підприємства є забезпечення високого рівня його конкурентоспроможності та конкурентної позиції на ринку тієї продукції, що є предметом діяльності підприємства.

Конкурентоспроможність досягається завдяки цілеспрямованому і систематичному підходу до управління всіма аспектами діяльності підприємства. Інвестування у якість, інновації, персонал та ефективне управління ресурсами дозволяють підприємствам успішно конкурувати на ринку і забезпечувати довгострокове зростання. Конкурентоспроможність підприємства досягається завдяки поєднанню різних стратегій, ресурсів і підходів, що дозволяють йому ефективно конкурувати на ринку. Але конкурентоспроможність ТОВ «Телекарт-Прилад» передусім забезпечується тими видами продукції, які виробляє та продає підприємство.

За офіційними даними, основним видом діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», що також зазначено в його реєстраційних документах є Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації. Підприємство не тільки виробляє стратегічно значиму продукцію, але й надає послуги та виконує роботи, що пов'язані з енергетичною та комунікаційною сферою (рис. 2.2).

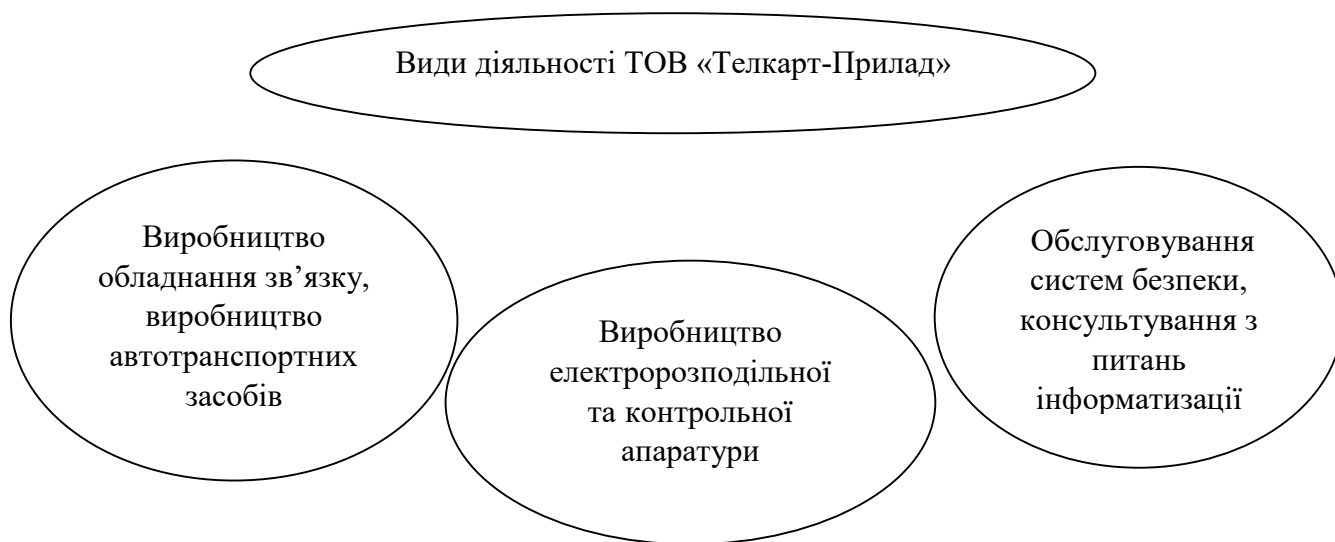

Рис. 2.2 Види діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором за даними [25]

Звичайно, що для виробництва будь-якої продукції підприємство повинно мати відповідні ресурси, використання яких забезпечує отримання відповідних обсягів продукції та доходу від її реалізації. Як показано на рис. отриманий дохід та вартість активів ТОВ «Телекарт-Прилад» мають стійку тенденцію до зростання (рис. 2.3).

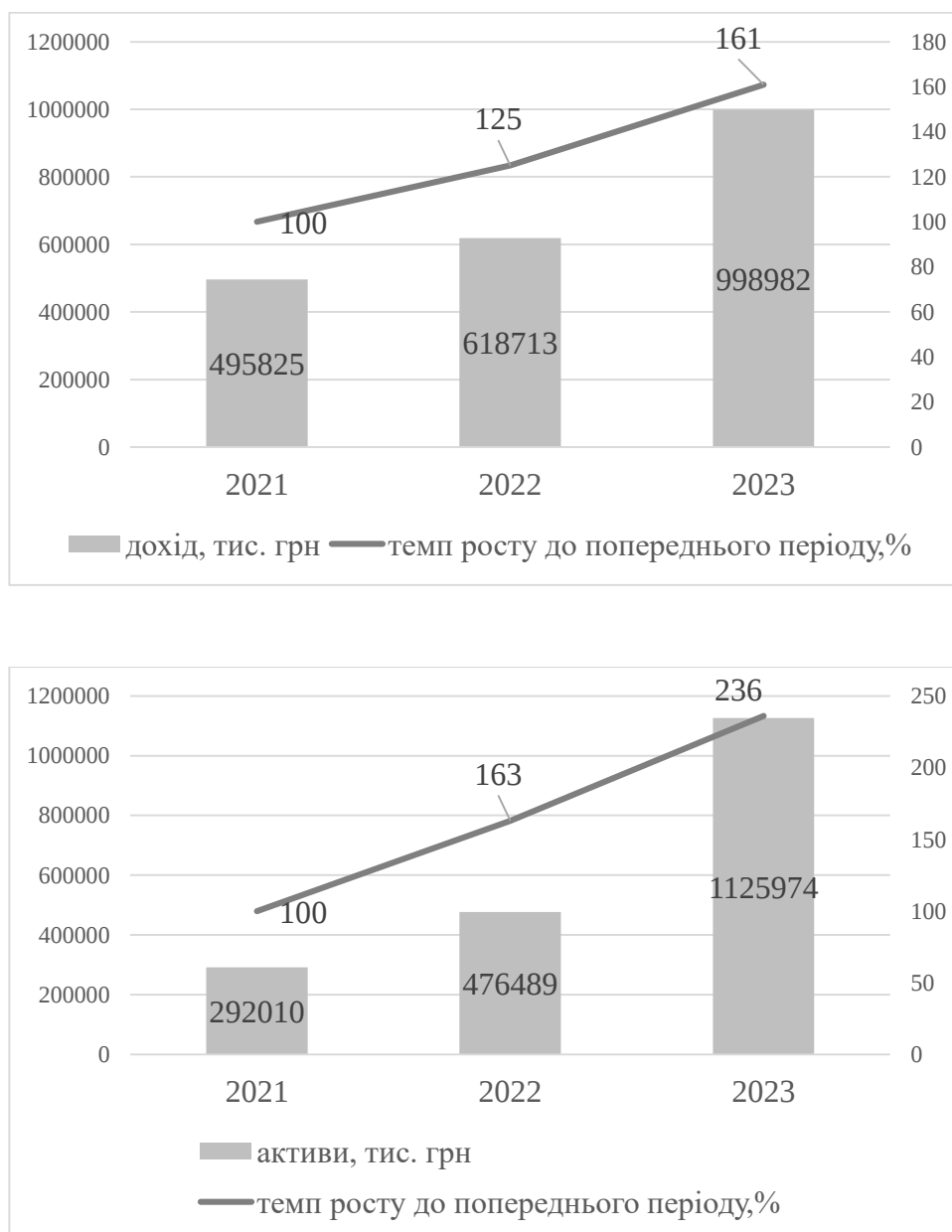

Рис. 2.3. Динаміка отриманого доходу та наявних активів
ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором за даними [25]

Вітчизняні компанії, діяльність яких відповідає КВЕДу «Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації» та які отримали найбільші доходи у цій галузі, представлені такими (рис. 2.4)

Рис. 2.4 Вітчизняні компанії з виробництва вимірювального обладнання, які мають найбільший виторг

Джерело: складено автором за даними [25]

Отримання високих доходів є результатом комплексного підходу до управління підприємством. Він включає ефективне управління продажами, інноваційну діяльність, стратегічний маркетинг, партнерство, оптимізацію операцій, фінансовий менеджмент і розвиток персоналу. Укладання партнерських угод з іншими компаніями для спільного розвитку ринків або продуктів. Співпраця з постачальниками і дистриб'юторами для покращення логістики та зниження витрат. Впровадження цих заходів дозволяє підприємствам підвищити свою конкурентоспроможність, забезпечити стійке зростання доходів і досягти довгострокового успіху

Підприємство ТОВ «Телекарт-Прилад» займає міцні позиції на ринку радіоелектронної апаратури побутового та спеціального призначення. Конкурентні позиції підприємства забезпечуються конкурентними перевагами та реалізацією стратегічних цілей підприємства.

Основними конкурентами ТОВ «Телекарт-Прилад» є такі компанії

Рис. 2.5 Конкуренти на ринку ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором за даними [25]

Управлінський персонал ТОВ «Телекарт-Прилад» проводить контроль виконання стратегії, тобто займатися збором і обробкою інформації про реалізацію стратегії, зіставлення з плановими показниками, виявляє відхилення і, головне, аналізує причини, що привели до відхилень із метою усунення. Однією з новітніх методологічних концепцій стратегічного управління підприємством є методологія розроблення «стратегічних карт» розвитку підприємства (рис. 2.6). Карта побудована за ієрархічним принципом. Всі цілі,

завдання, процеси побудовані в карті і збалансовані по вертикалі й горизонталі – всі дії підприємства взаємопов’язані і мають індикатори, які показують, як здійснюється план, якими темпами йде досягнення цілей

Рис. 2.6. Стратегічна карта ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором

Отже, враховуючи основні складові стратегічної карти підприємства, дії керівництва та управлінського персоналу мають бути спрямовані на:

- узгодження та кореляцію складових ресурсного потенціалу, а саме формування фінансових ресурсів бажано за рахунок власних джерел фінансування;
- розширення клієнтської бази, розширення частки ринку, збільшення кількості клієнтів;
- навчання персоналу, підвищення кваліфікації існуючого трудового потенціалу та залучення висококваліфікованих кадрів.

Ефективне управління доходами, витратами, активами, інвестиціями, фінансовими ризиками, капіталом, а також використання сучасних

інформаційних технологій дозволяє підприємствам забезпечити стабільний розвиток і підвищити свою конкурентоспроможність на ринку.

Загальна організаційна структура ТОВ «Телкарт-Прилад» наведена у Додатку Б. Основні підрозділи, що забезпечують виробничу діяльність підприємства наведено на рис. 2.7

Рис. 2.7. Структурні виробничі підрозділи ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено автором за даними [Додаток Б]

Задля впровадження виробничо-технологічного процесу кожне промислове підприємств має володіти достатнім потенціалом трудових ресурсів та ресурсів, які безпосередньо приймають участь у виробничому процесі у вигляді предметів праці та засобів праці. До засобів праці відносяться такі, що неодноразово беруть участь у виготовленні продукції, тобто це можуть бути основні засоби підприємства, які представлені необхідним обладнанням, а також нематеріальні активи, які представлені правами та патентами підприємства або ліцензіями на виробництво окремих видів продукції. Предмети праці охоплюють широкий спектр матеріалів, сировини та напівфабрикатів, необхідних для виробництва продукції. Вони включають основну та допоміжну сировину, основні матеріали, комплектуючі та деталі, напівфабрикати, енергетичні

ресурси, допоміжні матеріали, а також інші необхідні матеріали, такі як пакувальні та витратні. Також у виробничому процесі та процесі реалізації продукції у підприємства виникають такі його активи як грошові кошти та дебіторська заборгованість, які включаються до складу оборотного капіталу.

ТОВ «Телекарт-Прилад» володіє достатнім потенціалом необоротних та оборотних активів. Як виробниче підприємство, що здійснює придбання ресурсів, виробництво та реалізацію продукції, у більшому обсязі має оборотні активи (табл. 2.1). Саме величина оборотних активів зазнала кардинального зростання з 444761,0 тис. грн до 1066923,0 тис. грн у 2023 році.

Таблиця 2.1

Основні показники ресурсного потенціалу ТОВ «Телекарт-Прилад»

млн грн

№ з/п	Показники	2022 рік	2023 рік	абсолютне відхилення	відносне відхилення	
					темп росту	темп приросту
1.	необоротні активи	31 728.00	59 051.00	27323,0	188,8	88,8
2.	нематеріальні активи	1 539.00	3 455.00	1916,0	224,5	124,5
3.	основні засоби	25 103.00	46 885.00	21782,0	186,7	86,7
4.	оборотні активи	444 761.00	1 066 923.00	622162,0	240,0	140,0
5.	виробничі запаси	82 767.00	222 239.00	139472,0	268,5	168,5
	незвершене виробництво	27 122.00	26 106.00	-1016,0	96,3	-3,7
6.	товари	3 361.00	х	х	х	х
7.	готова продукція	6 906.00	1 771.00	-5135,0	25,6	-74,4
8.	векселі одержані	2 746.00				
9.	ДЗ за відвантажену продукцію	42 470.00	85 867.00	43397,0	202,2	102,2
10.	ДЗ за виданими авансами	218 701.00	420 762.00	202061,0	192,4	92,4
11	інша ДЗ	11 532.00	11 278.00	-254,0	97,8	-2,2
12	гроші та їх еквіваленти	40 861.00	286 880.00	246019,0	702,0	602,0
13	інші оборотні активи	8 227.00	11 949.00	3722,0	145,2	45,2
14	усього активів	476 489.00	1 125 974.00	649485,0	236,3	136,3

Джерело: складено за даними [25]

Найбільш наглядно структура оборотних активів підприємства представлена на рис. 2.8

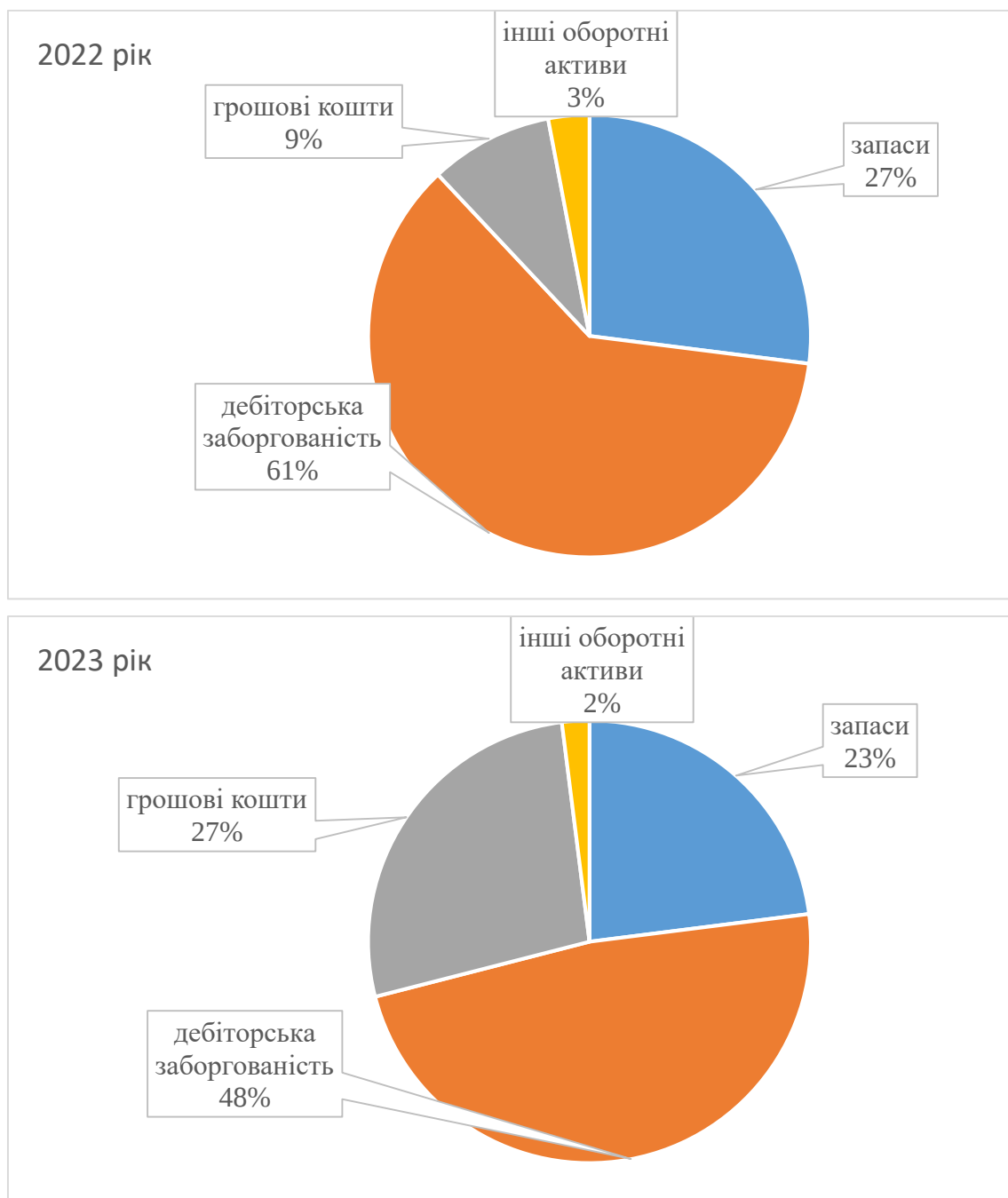

Рис. 2.8. Структура наявних оборотних активів ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено за даними [25]

Отже, як бачимо з наведених діаграм, у структурі наявних оборотних активів відбулися певні зрушення у бік зменшення дебіторської заборгованості

та збільшення наявних грошових коштів, що свідчить про належне управління дебіторською заборгованістю на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад»

Загальний принцип володіння ресурсами підприємства передбачає наявність відповідних джерел їх формування. Для будь-якого підприємства позитивним є ситуація, коли ресурси більшою мірою сформовані за рахунок власних джерел. Розглянемо джерела формування ресурсів ТОВ «Телекарт-Прилад» (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Основны показники джерел формування ресурсного потенціалу
ТОВ «Телекарт-Прилад»

тис. грн

№ з/п	Показники	2022 рік	2023 рік	абсолютне відхилення	відносне відхилення	
					темп росту	темп приросту
1	2	3	4	5	6	7
1.	власний капітал	42 979.00	148 200.00	105 221.00	345%	245%
2.	зарєєстрований капітал	2 000.00	2 000.00	-	100%	0%
3.	нерозподілений прибуток	40 979.00	146 200.00	105 221.00	357%	257%
4.	довгострокові зобов'язання	654.00	654.00	-	100%	0%
5.	кредиторська заборгованість постачальникам	10 566.00	15 061.00	4 495.00	143%	43%
6.	заборгованість перед бюджетом	3 648.00	8 637.00	4 989.00	237%	137%
7.	аванси отримані	337 731.00	918 313.00	580 582.00	272%	172%
8.	заборгованість засновникам	56 875.00	31 345.00	- 25 530.00	55%	-45%
9.	заборгованість із внутрішніх розрахунків	-	4 154.00	4 154.00	-	-
10.	інші поточні зобовязання	24 021.00	-	- 24 021.00	0%	-100%
11	усього поточних зобовязань	432 856.00	977 520.00	544 664.00	226%	126%
12	усього джерел формування ресурсів підприємства	476 489.00	1 125 974.00	649 485.00	236%	136%

Джерело: складено за даними [25]

Особливості виробничо-господарської діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» та спеціалізація на видах стратегічно значимої продукції зумовлює щорічне зростання виручки від продажів продукції та надання послуг (рис. 2.9).

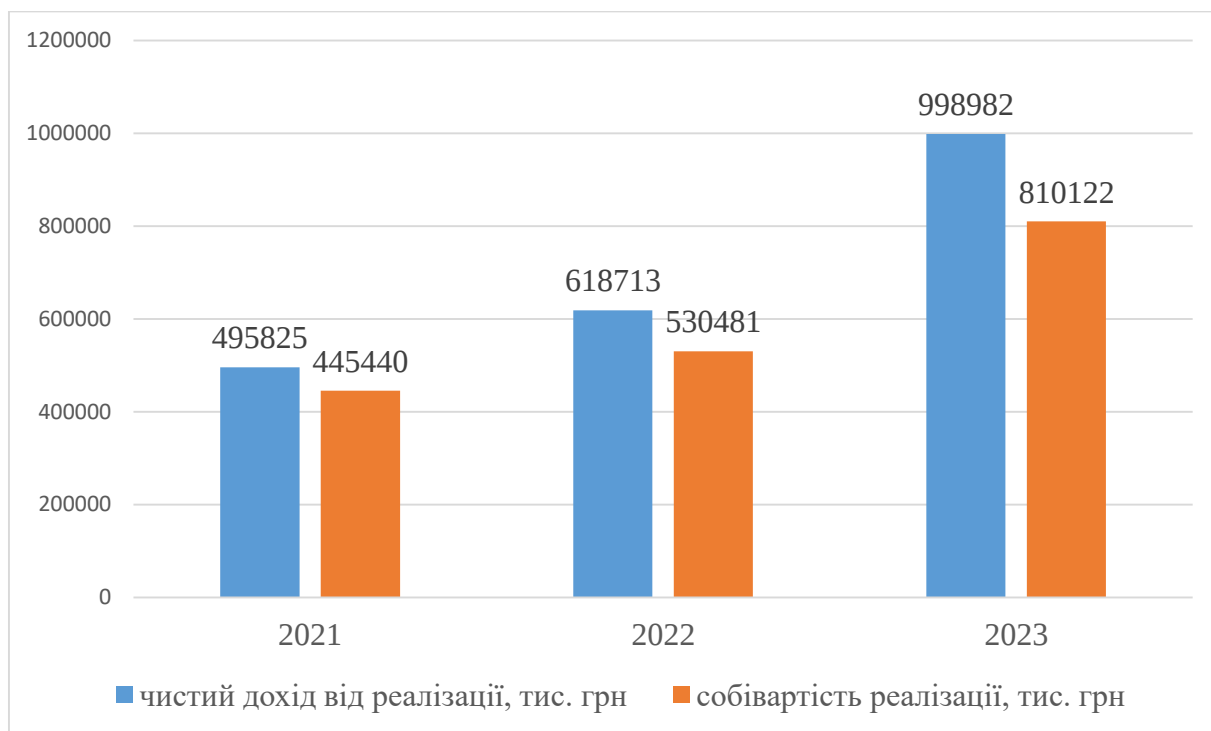

Рис. 2.9. Динаміка чистого доходу та собівартості реалізації від основної діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»
Джерело: складено за даними [25]

Наведені на рис. 2.9 показники чистого доходу та собівартості реалізованих підприємством продукції, товарів, робіт та послуг мають щорічне зростання, навіть у період війни. Особливо зростання відбулося у 2023 році. Чистий дохід збільшився до майже мільярдного показника.

Використання ресурсів підприємством має забезпечити певні результати його діяльності у вигляді таких показників як дохід від продажу та фінансовий результат.

Розглянемо зміни економічних показників та основних ресурсів забезпечення діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» у контексті ефективності їх використання за воєнний період 2022-2023 років (табл. 2.3)

Таблиця 2.3

Основні показники діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»

№ з/п	Показники	2022 рік	2023 рік	абсолютне відхилення	відносне відхилення	
					темп росту	темп приросту
1	2	3	4	5	6	7
1.	Чистий дохід. млн. грн.	618.7	998.98	380,28	161%	61%
2.	Собівартість реалізації. млн. грн.	530.5	810.12	279,62	153%	53%
3.	Середньорічна вартість ОЗ. млн. грн.	94.4	112.3	17,90	119%	19%
4.	Середньорічна вартість оборотних активів. млн. грн.	350.8	755.8	405,00	215%	115%
5.	Середньооблікова чисельність працівників. осіб	454	498	44,00	110%	10%
6.	Валовий прибуток. млн. грн	88.2	188.7	100,50	214%	114%
7.	Прибуток від операційної діяльності. млн. грн	35.1	118.5	83,40	338%	238%
8.	Чистий прибуток (збиток). млн. грн	31.8	105.2	74,12	338%	238%
9.	Віддача основних засобів. грн	6.6	8.9	2,30	135%	35%
10.	Продуктивність праці. тис. грн.	1362.8	2006.0	643,20	147%	47%

Джерело: складено за даними [25]

Наведена інформація свідчить, що у період воєнного стану підприємство має стійку тенденцію не тільки абсолютного збільшення показників ресурсного потенціалу у частині трудових ресурсів, вартості основних і оборотного капіталу, а також й показників ефективності його використання. Так, продуктивність праці зросла майже у півтора рази, віддача основних засобів – на 35% порівняно із попереднім роком. Такі тенденції зумовлені саме зростанням отриманого доходу, що також вплинуло і на зростання прибутковості ТОВ «Телкарт-Прилад».

2.2. Загальна організація обліку, звітності та документального забезпечення діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»

Концептуальною основою ведення обліку та звітності на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» є застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. В частині формування фінансових результатів обов'язковим є застосування таких облікових стандартів (рис. 2.10)

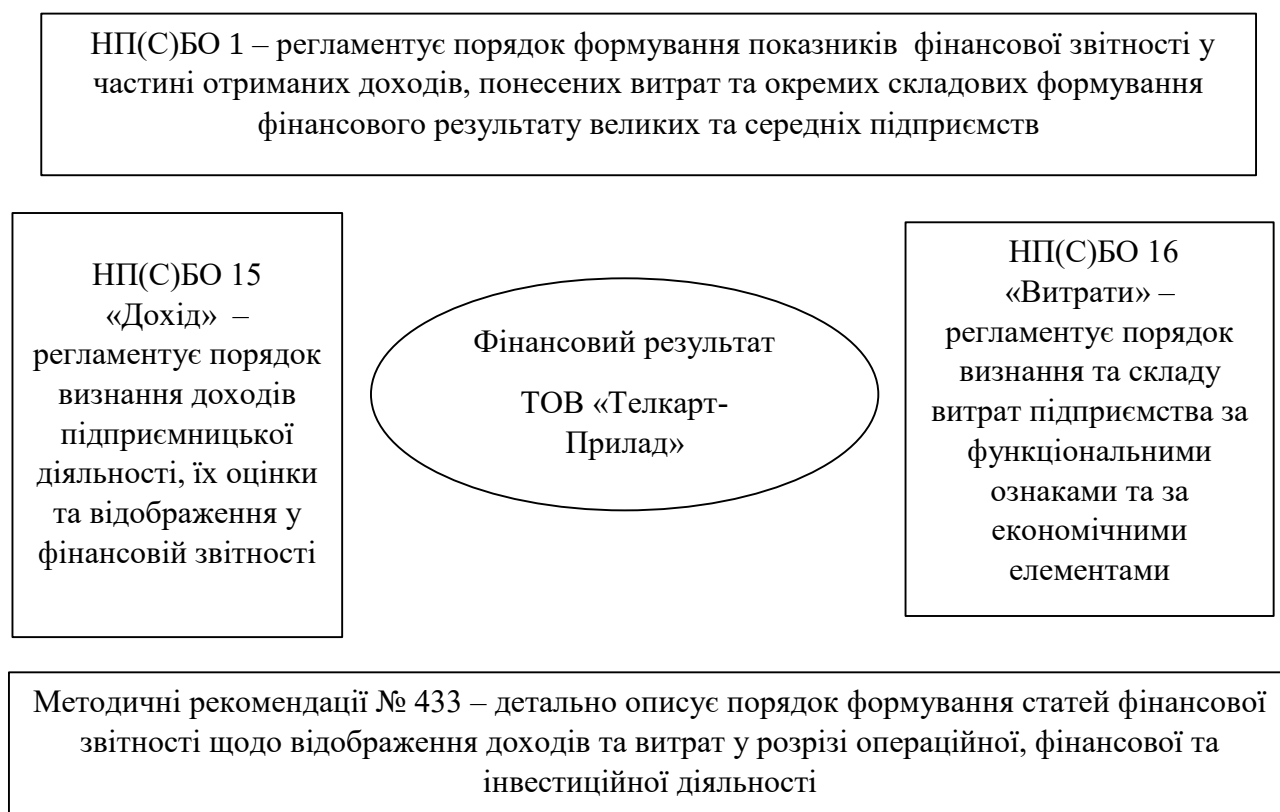

Рис. 2.10 Регламентация основных составных формирования финансового результата ТОВ «Телекарт-Прилад»

В частині формування фінансових результатів обов'язковим є застосування таких облікових стандартів як НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати».

Підприємство є середнім за розміром суб'єктом господарювання, а відтак зобов'язано формувати показники фінансової звітності саме відповідно до вимог

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Цим стандартом передбачено комплект фінансової звітності у складі п'яти форм:

- Баланс (Додаток В)
- Звіт про фінансові результати (Додаток Г)
- Звіт про рух грошових коштів (Додаток Д)
- Звіт про власний капітал (Додаток Е)
- Примітки до річної фінансової звітності (Додаток Ж)

Справляння податкових зобов'язань та подання податкової звітності здійснюється відповідно до основних регламентів Податкового кодексу України. Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування а відтак основним податком є податок на прибуток. ТОВ «Тлекарт-Прилад» подає Декларацію з податку (Додаток И) на прибуток у встановлені терміни та у комплекті з відповідними додатками, основим з яких є додаток «Податкові різниці» (Додаток К). Також до Декларації з податку на прибуток подається інформація щодо нарахованої амортизації (Додаток Л) та розрахунок авансового внеску з податку на прибуток на суми виплачених дивідендів (Додаток М).

Також підприємство є платником податку на додану вартість у частині операцій з опставки продукції, робіт та послуг. З фонду оплати праці найманих працівників справляються такі податки як ПДФО та військовий збір, а також ЄСВ. З наведених податків подається також податкова звітність.

ТОВ «Телекарт-Прилад» як суб'єкт господарювання подає відповідні форми статистичної звітності:

- Форма 1П-НПП «Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції» (Додаток Н)
- Форма № 2-ОЗ-ІНВ (річна) «Звіт про наявність та рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції» (Додаток П)
- Форма № 2-тр «Звіт про роботу автотранспорту» (Додаток Р)
- Форма статистичної звітності № 1-мтп «Звіт про постачання та використання енергії» (Додаток С)
- Форма № 1-ПВ «Звіт з праці» (Додаток Т)

Слід зазначити, що на підприємстві значну увагу приділяють умовам праці, заохоченню працівників у результатах своєї професійної діяльності.

На підприємстві працюють досить досвідчені працівники, які складаються з адміністративного персоналу, інженерно-технічного персоналу, основних виробничих робітників, допоміжних робітників та обслуговуючого персоналу, про що свічить інформація зазначена у Довідці про персонал (Додаток У) та штатному розкладі (Додаток Ф). Матеріальне заохочення працівників підтверджується відповідними Наказами керівництва (Додаток Х) та положеннями (Додаток Ц). Робітники підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» мають впроваджувати свою діяльність відповідно до вимог Корпоративного Кодексу (Додаток Ш) та Кодексу етичної поведінки (Додаток Щ).

Діяльність усіх працівників підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» спрямована на досягнення головної мети – зростання прибутку від підприємницької діяльності. Усі операції з впровадження основних видів економічної діяльності підприємства мають бути задокументовані та відображені у системі обліку та звітності.

Документальне оформлення операцій з формування фінансового результату передбачає документування операцій з обліку доходів та витрат підприємства. Документальне оформлення доходів підприємства є важливим етапом у веденні бухгалтерського обліку, оскільки правильне і своєчасне оформлення документів дозволяє забезпечити точність фінансової звітності, контроль за рухом коштів та дотримання вимог законодавства.

Визначальним документом при реалізації продукції, товарів, робіт або послуг виступає Договір, який укладається між покупцем (замовником) та постачальником. Договір є первинним документом, що регулює умови постачання товарів, надання послуг або виконання робіт. Він містить інформацію про сторони, предмет договору, ціну, строки та умови оплати. Договір підтверджує правомірність отримання доходів та є основою для виписування інших документів

ТОВ «Телекрат-Прилад» при реалізації продукції виписує покупцеві рахунок (інвойс) на оплату відповідно до договору. Рахунок виставляється постачальником товарів або послуг покупцеві і містить інформацію про найменування товарів/послуг, їх кількість, ціну, загальну суму до оплати та умови оплати. Рахунок є підставою для оплати покупцем та відображення доходів у бухгалтерському обліку.

Продаж продукції або товарів проводиться на підставі виписаної накладної, товаротранспортної накладної. ТТН використовується при транспортуванні товарів і підтверджує їх передачу від постачальника до покупця. Вона містить інформацію про найменування товарів, їх кількість, вагу, ціну та підписи сторін. ТТН підтверджує факт відвантаження товарів і є підставою для визнання доходів. Як платник ПДВ, ТОВ «Телекарт-Прилад» має скласти та зареєструвати в ЄРПН податкову накладну при реалізації продукції та товарів. Податкова накладна оформлюється при здійсненні господарських операцій, що підлягають оподаткуванню ПДВ. Вона містить інформацію про суму ПДВ, що підлягає сплаті. Податкова накладна є основою для відображення сум ПДВ у податковому обліку

Процес документального оформлення доходів передбачає наступні етапи:

1) укладання договору – підприємство укладає договір з контрагентом, в якому визначаються умови постачання товарів/послуг, їх вартість, строки виконання та умови оплати

2) виставлення рахунку – на підставі договору підприємство виставляє рахунок покупцеві, який містить інформацію про найменування товарів/послуг, їх кількість, ціну та загальну суму до оплати

3) оформлення податкової накладної та її реєстрація в ЄРПН

4) продаж продукції, товарів, виконання робіт або надання послуг - після виконання робіт/надання послуг або постачання товарів складається акт виконаних робіт або товарно-транспортна накладна, які підтверджують факт виконання зобов'язань

5) отримання оплати – підприємство отримує оплату за надані послуги/поставлені товари, що підтверджується касовими документами (при готівковому розрахунку) або банківськими виписками (при безготівковому розрахунку)

6) відображення доходів у бухгалтерському обліку – на підставі первинних документів бухгалтерія підприємства відображає доходи у бухгалтерському обліку, відповідно до прийнятої облікової політики

При документальному забезпеченні понесених витрат, які будуть списані на формування фінансового результату, але спочатку мають бути підтверджені в обліку у складі витрат основного виробництва, або окремих процесів – управління та зуту продукції, використовуються відповідні первинні документи.

Документування відбувається у розрізі таких елементів витрат: матеріальних, витрат на оплату праці, витрат на утримання основних засобів, інших операційних витрат (послуги сторонніх організацій, витрати на відрядження та ін.)

Списання матеріалів на виробництво продукції відображується за допомогою кількох основних документів

- лімітно-забірна картка - використовується для відпуску матеріалів зі складу на виробництво у межах встановлених лімітів. Лімітно-забірна картка є підставою для списання матеріалів з бухгалтерського обліку

- накладна-вимога - застосовується для оформлення видачі матеріалів зі складу у виробничі підрозділи. Накладна-вимога може використовуватися для документування як разового, так і регулярного відпуску матеріалів

- акт списання матеріалів - застосовується для оформлення видачі матеріалів зі складу у виробничі підрозділи. Накладна-вимога може використовуватися для документування як разового, так і регулярного відпуску матеріалів

- акт про витрату матеріалів у виробництво - Цей документ складається на підставі первинних документів (лімітно-забірних карток, накладних тощо) та відображає фактичне використання матеріалів у виробництві

картка складського обліку - використовується для обліку руху матеріалів на складі. У ній відображаються всі операції з надходження, витрат і залишків матеріалів.

Усі ці документи забезпечують належний облік і контроль за використанням матеріальних ресурсів на підприємстві, що є необхідним для точного визначення собівартості продукції та забезпечення ефективного управління матеріальними запасами

Документальне оформлення має такі важливі аспекти:

точність і повнота – всі первинні документи повинні бути заповнені точно і повністю, містити необхідну інформацію і підписи уповноважених осіб

- своєчасність – документи повинні бути оформлені своєчасно, відповідно до умов договорів та законодавства
- зберігання документів – первинні документи повинні зберігатися відповідно до встановлених строків та умов зберігання, забезпечуючи їх доступність для перевірок і аудиту
- відповідність законодавству - документи повинні відповідати вимогам чинного законодавства та нормативних актів у сфері бухгалтерського обліку і оподаткування

Правильне документальне оформлення доходів є основою для точного ведення бухгалтерського обліку, забезпечення контролю за фінансовими потоками та дотримання вимог законодавства

2.3. Облікове забезпечення формування фінансового результату підприємства

Відображення в обліку та звітності фінансового результату ТОВ «Телекарт-прилад» здійснюється за видами діяльності – операційною, фінансовою та інвестиційною (іншою) діяльністю. При цьому співставляються отримані доходи та понесені витрати.

Загальна схема формування фінансового результату підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» наведена на рис. 2.11.

Рис. 2.11 Схема формування фінансового результату від операційної діяльності ТОВ «Телекарт-прилад»

Джерело: складено за даними

Основним джерелом отриманих доходів та понесених витрат у результаті операційної діяльності є операції з виробництва та реалізації продукції, виконання окремих робіт та надання послуг. Також підприємство здійснює реалізацію окремих товарів, якщо такі були придбані та не проходили оброблення і оприбуткування у вигляді готової продукції.

В обліку при цьому відображується визнання доходів від реалізації та списання собівартості реалізованої продукції, робіт та послуг (табл 2.4)

Таблиця 2.4

Відображення в обліку операцій з визнання та списання на формування фінансового результату доходів та собівартості від реалізації готової продукції

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1.	визнано дохід від реалізації продукції	361	701	360 000,00
2.	зменшено дохід на суму ПЗ з ПДВ	701	641	60 000,0
3.	Списано собівартість реалізації	901	26	280 000,0
4.	Віднесено на фінансовий результат чистий дохід собівартість	701	791	300 000,0
		791	901	280 000,0

Джерело складено за даними підприємства

Таблиця 2.5

Відображення в обліку операцій з визнання та списання на формування фінансового результату доходів та собівартості від реалізації товарів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1.	визнано дохід від реалізації товарів	361	702	600 000,00
2.	зменшено дохід на суму ПЗ з ПДВ	702	641	100 000,0
3.	Списано собівартість товарів	902	28	380 000,0
4.	Віднесено на фінансовий результат чистий дохід собівартість	702	791	500 000,0
		791	902	380 000,0

Джерело складено за даними підприємства

Співставлення таких доходів та витрат у фінансовій звітності дозволяє визначити такий структурний елемент фінансових результатів як валовий прибуток

Для визначення фінансового результату від операційної діяльності потрібно збільшити валовий прибуток (збиток) на суму отриманих інших операційних доходів та зменшити на суму адміністративних витрат, збутових витрат та інших операційних витрат.

Адміністративні витрати в системі обліку формуються за такими елементами як заробітна плата управлінському персоналу та відповідні відрахування ЄСВ, амортизаційні відрахування та витрати утримання основних засобів загальногосподарського призначення, консультативні, комунальні платежі та інші послуги управлінської спрямованості на підприємстві.

Таблиця 2.6

Облік формування фінансового результату ТОВ «Телккарт-Прилад»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
1.	Списано чистий дохід від реалізації наданих послуг з монтажу енергетичного обладнання та виконаних супутніх робіт	703	791	4119 346,48
2.	Списано від реалізації наданих послуг з монтажу енергетичного обладнання та виконаних супутніх робіт	791	903	1146 553,76
3.	Списано адміністративні витрати	791	92	143130,48
4.	Списано інші витрати на здійснення робіт, які враховані у складі збутових витрат	791	93	2976 810,44
5	Списано інші операційні витрати (штрафи)	791	948	151848,17
6	Списано витрати з нарахування податку на прибуток	791	98	31387,00

Джерело: складено за даними підприємства

Відповідно до цього Планом рахунків для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства призначено рахунок 79 «Фінансові результати», який має такі субрахунки:

- 1) 791 «Результат операційної діяльності»;
- 2) 792 «Результат фінансових операцій»;
- 3) 793 «Результат іншої діяльності».

За кредитом 791 «Результат основної діяльності» віддзеркалюється сума доходів, які отримані від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та доходів, які отримані за операціями іншої операційної діяльності в кореспонденції з дебетом рахунків: 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід». В частині доходів від іншої операційної діяльності можуть бути отримані такі як доходи від операцій з купівлі-продажу іноземної валюти, операційні курсові різниці за розрахунками з нерезидентами у частині монетарних статей дебіторської та кредиторської заборгованостей. За дебетом субрахунку 791 «Результат основної діяльності» наприкінці звітного періоду в порядку закриття рахунків списують:

- собівартість реалізованої готової продукції, товарів, послуг (з кредиту рахунка 90 «Собівартість реалізації»);
- адміністративні витрати (з кредиту рахунка 92 «Адміністративні витрати»);
- витрати на збут (з кредиту рахунка 93 «Витрати на збут»);
- інші витрати операційної діяльності (з дебету рахунку 94 «Інші операційні витрати» - це можуть бути витрати за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, операційні курсові різниці за розрахунками з нерезидентами у частині монетарних статей дебіторської та кредиторської заборгованостей, витрати від нестачі та псування ТМЦ, витрати з нарахування резерву сумнівних боргів та ін.

- суму податку на прибуток, яка обчислена за даними облікового фінансового результату з урахуванням відстрочених податкових зобов'язань (з кредиту рахунка 981 «Податок на прибуток»).

В табл. 2.7 представлена типова кореспонденція рахунків з обліку формування фінансових результатів

Таблиця 2.7

Списання на фінансовий результат отриманих доходів та витрат та визначення чистого прибутку ТОВ «Телекарт-Прилад»

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерська проводка		
		сума, тис. грн	Д-т	К-т
1	2	3	4	5
1	Списано чистий дохід результат операційної діяльності	998 982,00	70	791
2	Списано собівартість реалізації на результат операційної діяльності	810122,00	791	90
3	списано адміністративні витрати на результат операційної діяльності	42116,00	791	92
4	списано адміністративні витрати на результат операційної діяльності	4726,00	791	93
5	списано інші операційні доходи на результат операційної діяльності	512,00	71	791
6	списано інші операційні витрати на результат операційної діяльності	23966,00	791	94
7	списано інші фінансові доходи на результат фінансових операцій	12777,00	73	792
8	списано фінансові витрати на результат фінансових операцій	2963,00	792	95
9	списано витрати з податку на прибуток на результат операційної діяльності	23140,00	791	98
10	визначено чистий фінансовий результат (рибуток)	105221,00	79	441

Джерело: систематизовано автором за даними [25]

Отже, шляхом порівняння на субрахунку 791 «Результат основної діяльності» кредитового обороту (загальна сума одержаних доходів від реалізації та інших операційний дохід) з дебетовим оборотом (загальна сума операційних витрат з урахуванням суми податку на прибуток від звичайної

діяльності) визначають фінансовий результат (прибуток, збиток) від основної діяльності підприємства.

Схема формування фінансового результату та прибутку підприємства представлена на (рис. 2.12) .

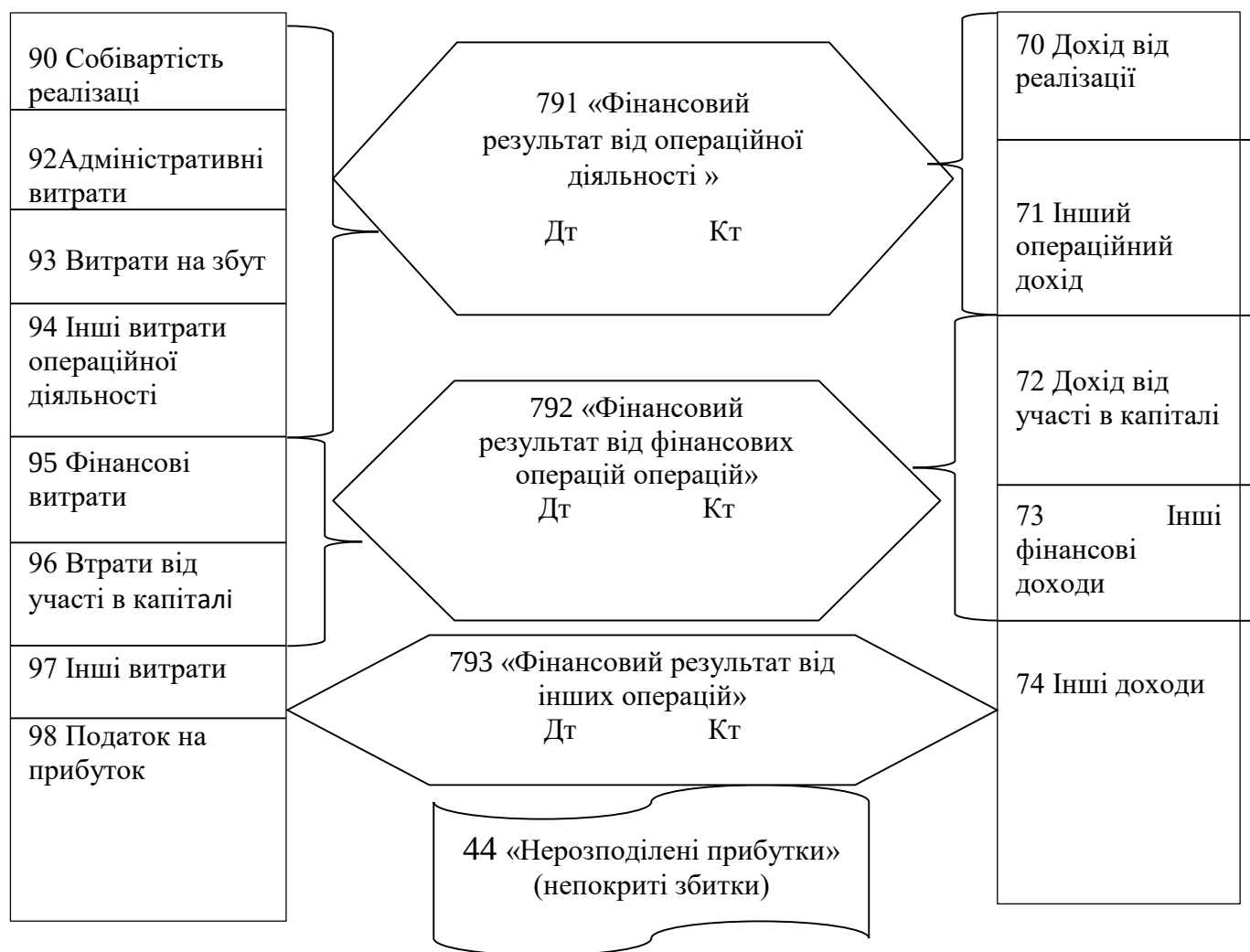

Рис. 2.12. Формування фінансових результатів та прибутку підприємства
Джерело: складено автором за даними [36]

Таким чином на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» формуються фінансові результати від усіх видів діяльності підприємства за звітний період – основної діяльності, фінансових операцій.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1. Аналіз фінансових результатів промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»

Аналіз фінансового результату включає в себе використання різноманітних методів та підходів для оцінки фінансової продуктивності та ефективності підприємства.

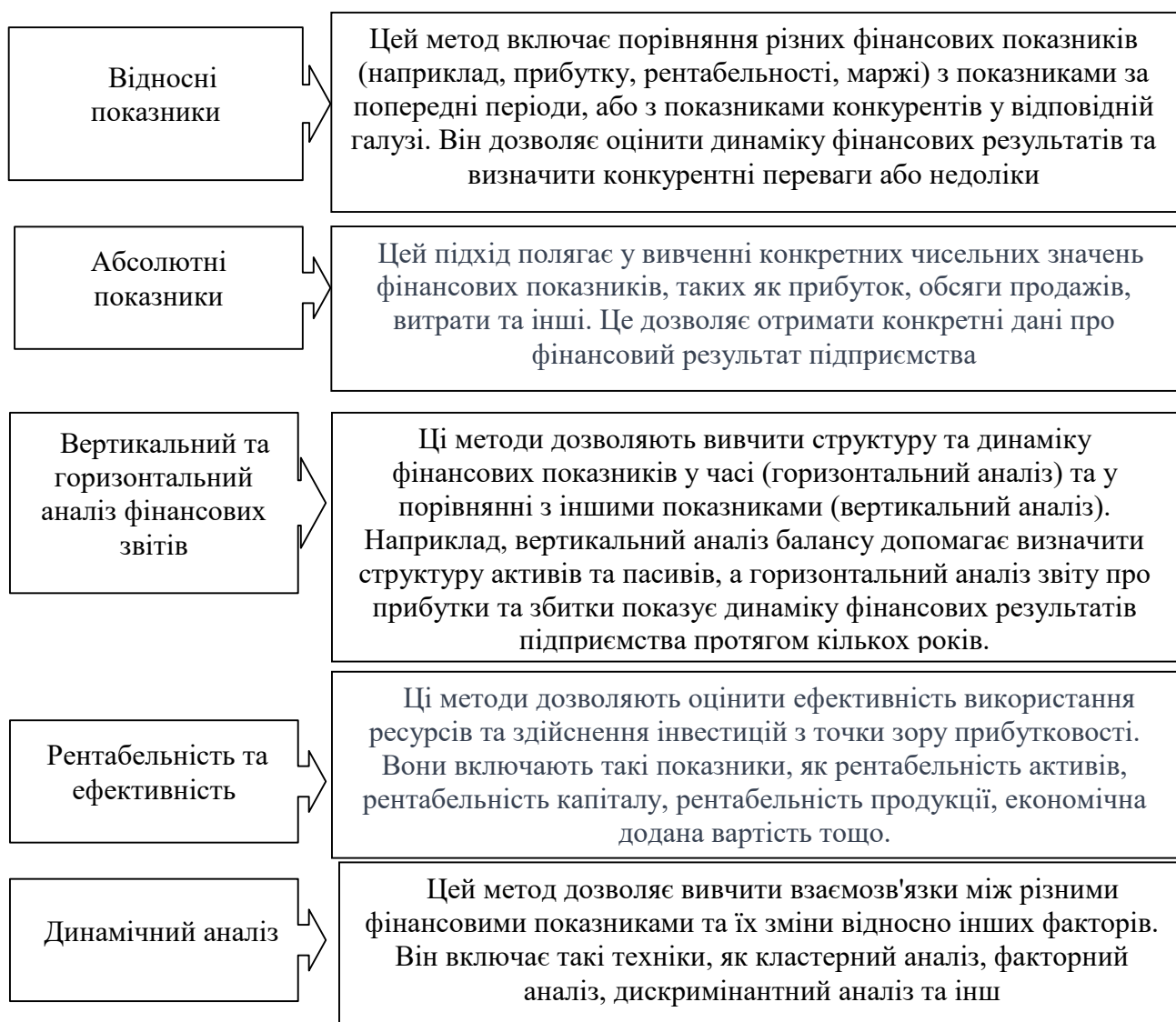

Рис. 3.1. Методи аналізу фінансового результату

Джерело: сформовано автором

Отже, представимо динаміку основних видів фінансового результату підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» (рис. 3.2)

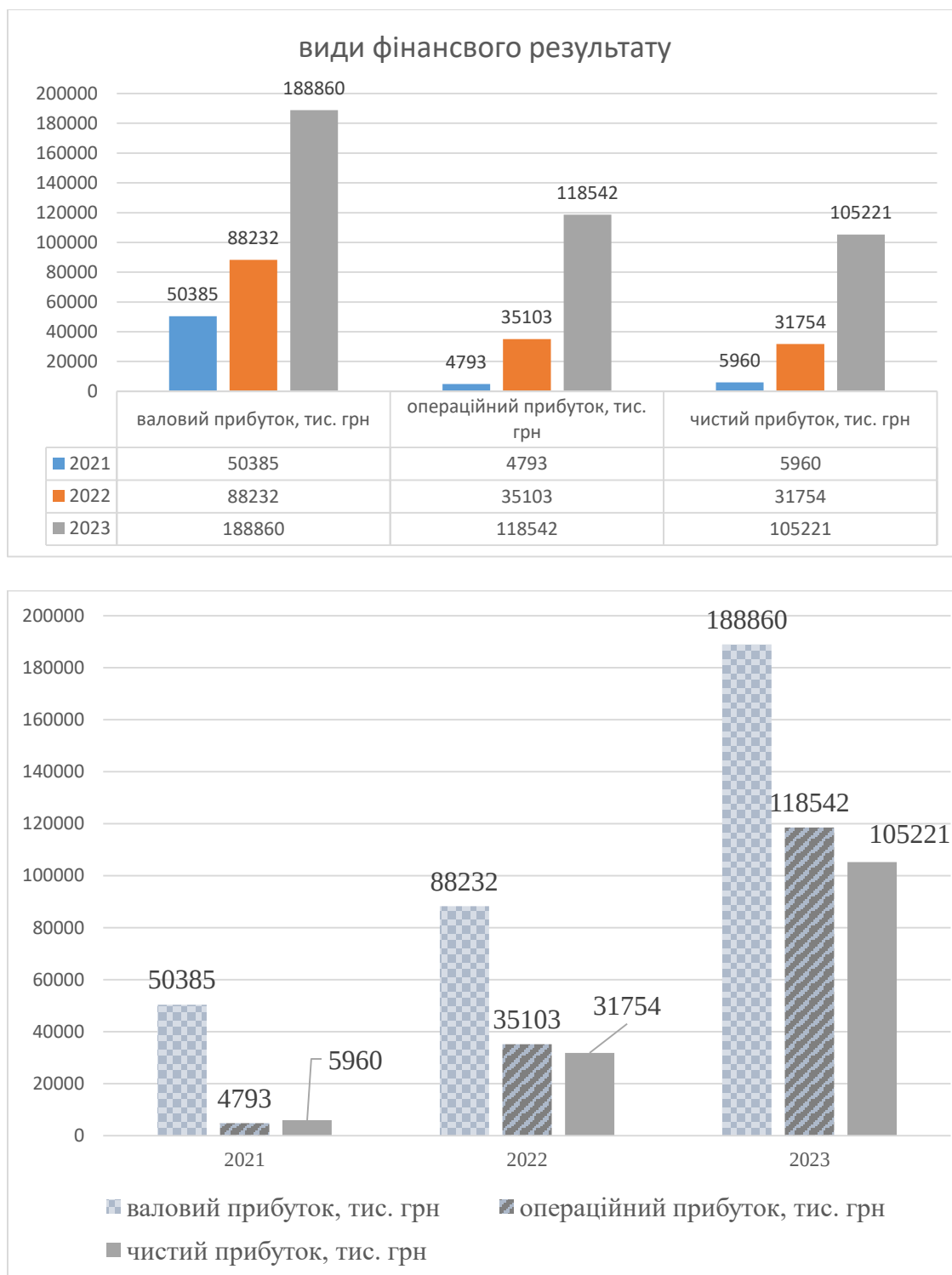

Рис. 3.2 Динаміка видів фінансового результату

Джерело: складено за даними [25]

Як бачимо з рис. 3.2, стрімкого зростання набув валовий прибуток підприємства, що зумовлено більшими темпами зростання чистого доходу від реалізації продукції, ніж її реалізаційної собівартості, що підтверджують розрахункові діаграми (рис. 3.3)

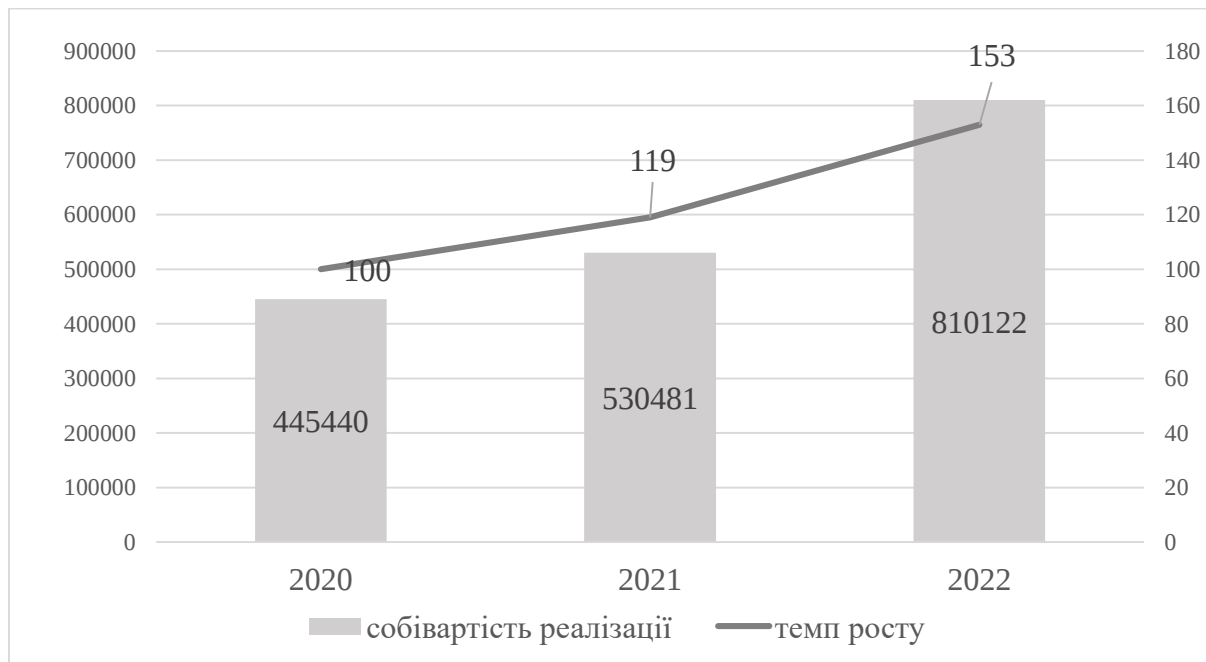
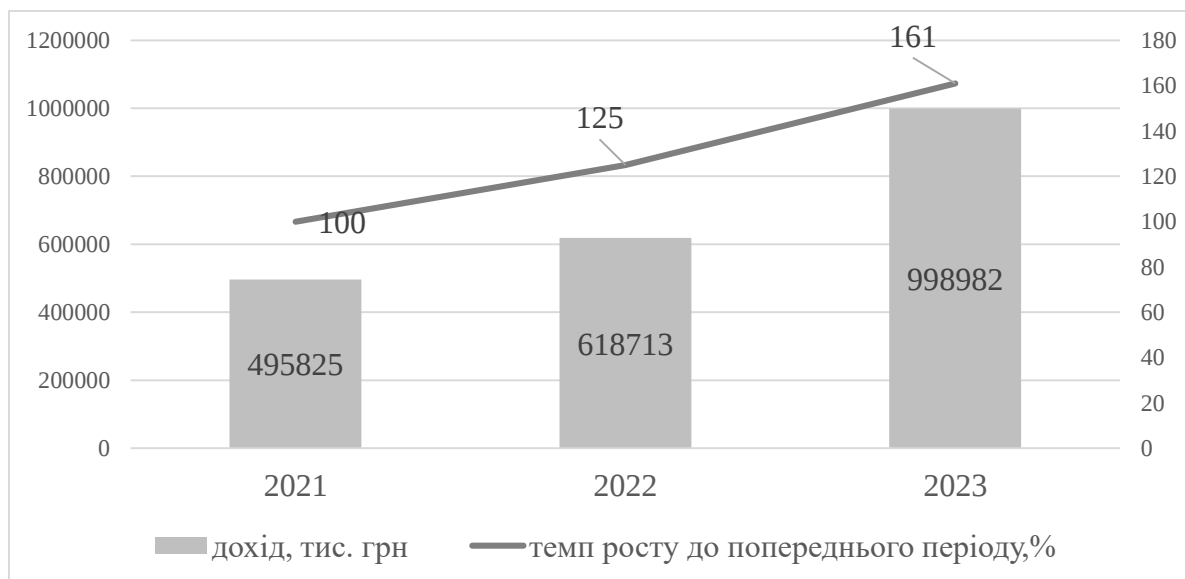

Рис. 3.3. Динаміка змін чистого доходу та собівартості від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг на підприємств ТОВ «Телекарт-Прилад»

Джерело: складено за даними [25]

Більш зрозуміло зміну фінансового результату може бути визначено, якщо проаналізувати динаміку і структуру отриманих доходів та понесених витрат підприємством (табл 3.1)

Таблиця 3.1

Аналіз динаміки та структури отриманих доходів ТОВ «Телекарт-Прилад»

Показники	сума доходів. тис. грн			Структура. %		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	3	4	5	6	7	8
чистий дохід від реалізації	495 825.00	618 713.00	998 982.00	99%	99%	99%
інші операційні доходи	1 173.00	4 430.00	512.00	0%	1%	0%
інші фінансові доходи	2 592.00	3 625.00	12 777.00	1%	1%	1%
інші доходи		20.00	5.00	0%	0%	0%
разом доходів	499 590.00	626 788.00	1 012 276.00	100%	100%	100%

Джерело: складено за даними [25]

Таблиця 3.2

Аналіз динаміки та структури отриманих доходів ТОВ «Телекарт-Прилад»

Показники	сума витрат. тис. грн			Структура. %		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	3	4	5	6	7	8
собівартість реалізації	445 440.00	530 481.00	810 122.00	90%	89%	89%
Адміністративні витрати.	25 750.00	36 474.00	42 116.00	5%	6%	5%
витрати на збут	1 368.00	312.00	4 726.00	0%	0%	1%
Інші операційні витрати.	19 647.00	20 773.00	23 988.00	4%	3%	3%
фінансові витрати.	113.00	22	2963.00	0%	0%	0%
витрати з поатку на прибуток	1 312.00	6 972.00	23 140.00	0%	1%	3%
разом витрат	493 630.00	595 034.00	907 055.00	100%	100%	100%

Джерело: складено за даними [25]

Для повноти розуміння формування доходів та фінансових результатів ТОВ «Телекарт-Прилад» ми провели структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Структурно-динамічна діагностика фінансових результатів
ТОВ «Телекарт-Прилад»

тис./грн.

Показники	Сума. тис. грн.		Структура елементів формування чистого прибутку. %	
	базовий 2022рік	звітний 2023 рік	базовий 2022 рік	звітний 2023 рік
1	2	3	4	5
1.Чистий дохід від реалізації продукції	618 713.00	998 982.00		
2.Собівартість реалізованої продукції	530 481.00	810 122.00	86%	81%
3. Валовий прибуток	88 232.00	188 860.00	14%	19%
4.Адміністративні витрати	36 474.00	42 116.00	6%	4%
5. Витрати на збут	312.00	4 726.00	0%	0%
6. Прибуток від основної операційної діяльності	51 446.00	142 018.00	8%	14%
7. Операційні доходи	4 430.00	512.00	1%	0%
8. Операційні витрати	20 773.00	23 988.00	3%	2%
9.Прибуток від операційної діяльності	35 103.00	118 542.00	6%	12%
10. Фінансові доходи	3 625.00	12 777.00	1%	1%
11. Фінансові витрати	22.00	2 963.00	0%	0%
12. Інші доходи	20.00	5.00	0%	0%
13.Інші витрати	х	х		
14.Прибуток до оподаткування	38 726.00	128 361.00	6%	13%
15. Податок на прибуток	6 972.00	23 140.00	1%	2%
15. Чистий прибуток	31 754.00	105 221.00	5%	11%

Джерело: складено автором за даними [25]

Рентабельність підприємства - це показник, який вказує на ефективність його діяльності та здатність генерувати прибуток від інвестованих ресурсів. Цей показник може бути виміряний різними способами та включати різні аспекти бізнесу. Основні види рентабельності, які часто використовуються для оцінки фінансової продуктивності підприємства, включають:

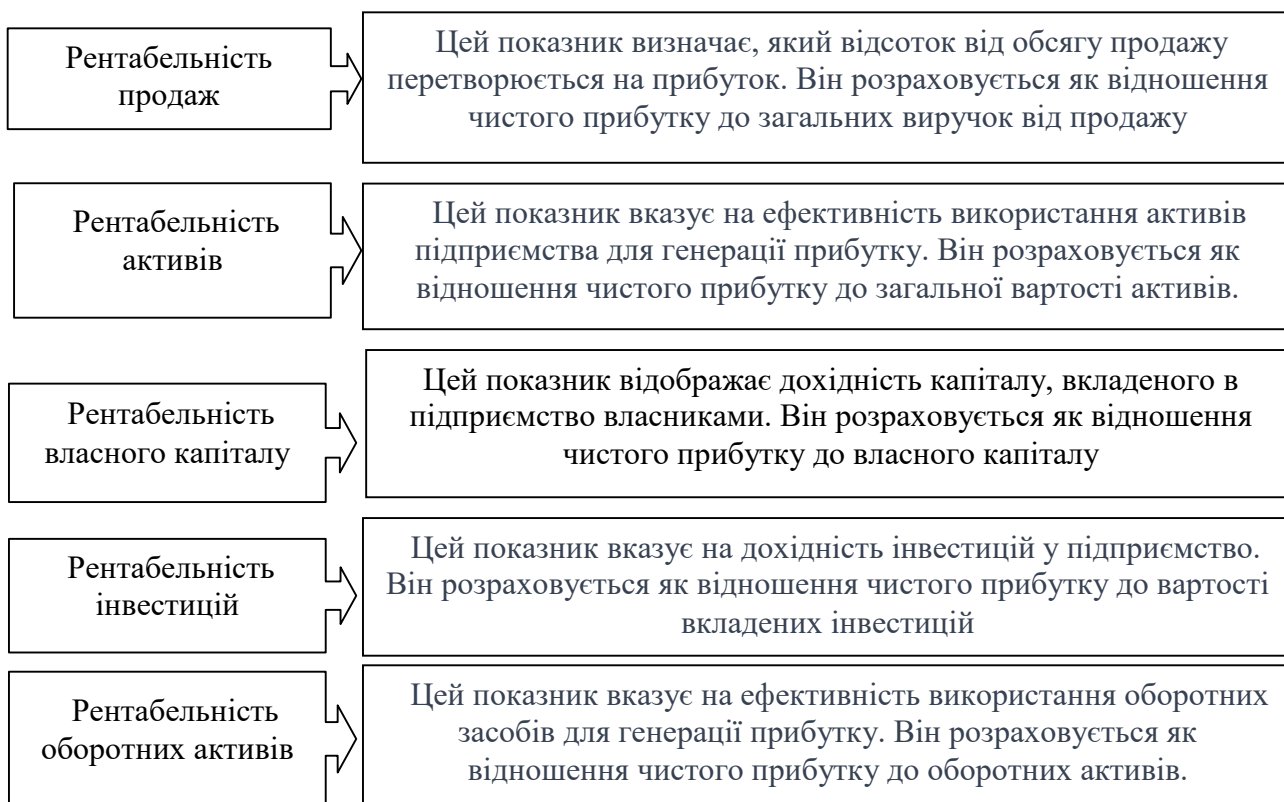

Рис. 3.4. Види та методи розрахунку рентабельності підприємства

Джерело: сформовано автором

Рентабельність підприємства є важливим показником для оцінки його фінансового здоров'я та здатності забезпечувати прибуток для власників та інвесторів. Вона також може бути використана для порівняння з іншими підприємствами в тій же галузі або для визначення ефективності стратегій управління.

Далі визначимо основні показники рентабельності, що характеризують ефективність діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Ефективність діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Рентабельність активів, як відношення чистого прибутку до загальної вартості активів	0,0468	0,0668	0,0935
Рентабельність власного капіталу, як відношення чистого прибутку до вартості власного капіталу	0,76412	0,7412	0,7095
Рентабельність виробництва, як відношення валового прибутку до собівартості реалізованої продукції	0,1564	0,1664	0,2321
Рентабельність операційної діяльності, як відношення операційного прибутку до собівартості реалізації	0,0460	0,0660	0,1456
Рентабельність продаж, як відношення операційного прибутку до чистого доходу від реалізації	0,0368	0,0568	0,1182

Джерело: складено автором за даними [25]

За наведеними даними відзначається поступове зростання усіх показників рентабельності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», що безумовно зміцнює його конкурентні позиції на національному рівні та забезпечує відповідний рівень конкурентоспроможності.

3.2. Теоретико-методичні аспекти контролю за формуванням фінансового результату промислових підприємств

Контроль формування фінансового результату включає в себе систему заходів та процедур, спрямованих на перевірку та забезпечення ефективного управління фінансовими процесами підприємства з метою досягнення максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Основні аспекти контролю формування фінансового результату включають:

Моніторинг фінансових операцій: Постійний моніторинг фінансових транзакцій та операцій для виявлення можливих недоліків, помилок або шахрайства.

Аналіз фінансової звітності: Періодичний аналіз фінансової звітності для визначення відхилень від запланованих показників, виявлення факторів, які впливають на фінансовий результат та виявлення можливостей для покращення

Перевірка дотримання внутрішніх стандартів та процедур: Перевірка відповідності фінансових операцій встановленим внутрішнім стандартам та процедурам, а також виявлення будь-яких відхилень та розробка заходів для їх усунення.

Контроль над ризиками: Виявлення та оцінка ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства, та розробка стратегій їх управління.

Перевірка виконання бюджету: Порівняння фактичних фінансових результатів з планованими показниками бюджету для виявлення відхилень та вжиття заходів для їх корекції

Аудит фінансової діяльності: Проведення аудиту фінансової звітності підприємства для забезпечення достовірності та об'єктивності інформації, а також виявлення можливих ризиків та недоліків у фінансовому управлінні

Внутрішній контроль: Розробка та впровадження ефективних систем внутрішнього контролю для запобігання шахрайства, помилок та недоліків у фінансовій діяльності.

Контроль формування фінансового результату відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості та успішності підприємства, а також в сприянні прийняттю обґрунтованих управлінських рішень для його подальшого розвитку

Аудиторські процедури перевірки фінансових результатів спрямовані на оцінку достовірності та об'єктивності фінансової звітності підприємства. Основні аудиторські процедури включають:

Аналіз внутрішнього контролю: Аудитори перевіряють ефективність систем внутрішнього контролю, які встановлені на підприємстві для забезпечення надійності фінансової звітності

Тестування операцій: Аудитори вибирають зразки фінансових операцій та перевіряють їх правильність, відповідність стандартам обліку та внутрішнім процедурам

Аналіз документації: Перевірка документації, яка підтверджує фінансові транзакції та події, щоб забезпечити їх достовірність та правильність

Порівняння з попередніми періодами: Аналіз змін у фінансових показниках порівняно з попередніми періодами для виявлення будь-яких недоліків або незвичайних відхилень

Аналіз контрагентів: Перевірка інформації про контрагентів, угоди та умови угод для визначення достовірності та об'єктивності фінансових операцій.

Аналіз заборгованості та ризиків: Оцінка рівня заборгованості, а також визначення можливих ризиків та їх впливу на фінансовий стан підприємства

Перевірка відомостей про обсяги: Перевірка обсягів виробництва, продажів та інших операцій для визначення їх відповідності заявленим фінансовим звітам

Аналіз резервів та обов'язків: Перевірка достовірності розрахунків резервів та обов'язків, таких як податкові, пенсійні та інші зобов'язання

Ці аудиторські процедури допомагають забезпечити об'єктивність та достовірність фінансової звітності, а також ідентифікувати можливі ризики та проблеми, які можуть вплинути на фінансовий результат підприємства.

Метою аудиту операцій з обліку формування фінансових результатів підприємницької діяльності є встановлення достовірності даних первинних документів щодо визначення доходів та витрат, повноти та своєчасності відображення первинних даних у зведених документах і облікових регістрах, правильності ведення обліку доходів та витрат та його відповідності прийнятій обліковій політиці, достовірності відображення фінансових результатів у звітності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Основними завданнями при перевірці усіх процедур формування фінансового результату підприємства є:

- перевірити дотримання умов визнання доходів та витрат відповідно до національних стандартів обліку та положень облікової політики, особливо звернути увагу на правильність визначення дати визнання доходів та оцінки

- Перевірити достовірність визнання доходів та витрат за операціями зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням правил НПСБО 21 «Вплив зміни валютних курсів» та перерахунку курсових різниць за монетарними статтями дебіторської і кредиторської заборгованості за розрахунками з нерезидентами.;

- перевірка правильності накопичення та віднесення доходів і витрат операційної, фінансової, інвестиційної діяльності на фінансові результати;

- підтвердження достовірності та правильності відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з обліку доходів та витрат, а також списання їх на окремі види фінансового результату діяльності;

- встановити повноту та своєчасність відображення інформації в податковій звітності та узгодження з фінансовою.

Джерелами інформації для аудиторських послуг з перевірки доходів є:

- Наказ про облікову політику підприємства;

- первинні документи з обліку доходів та витрат (договори купівлі-продажу, товарно-транспортні накладні, платіжні інструкції, прибуткові, податкові та видаткові накладні

- облікові регістри, що використовуються для відображення господарських операцій з обліку доходів, витрат та фінансових результатів;

- акти та довідки попередніх перевірок, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю;
- фінансова та податкова звітність.

Основні складові контрольної перевірки доходів, витрат як складових формування фінансових результатів на рис. 3.4.

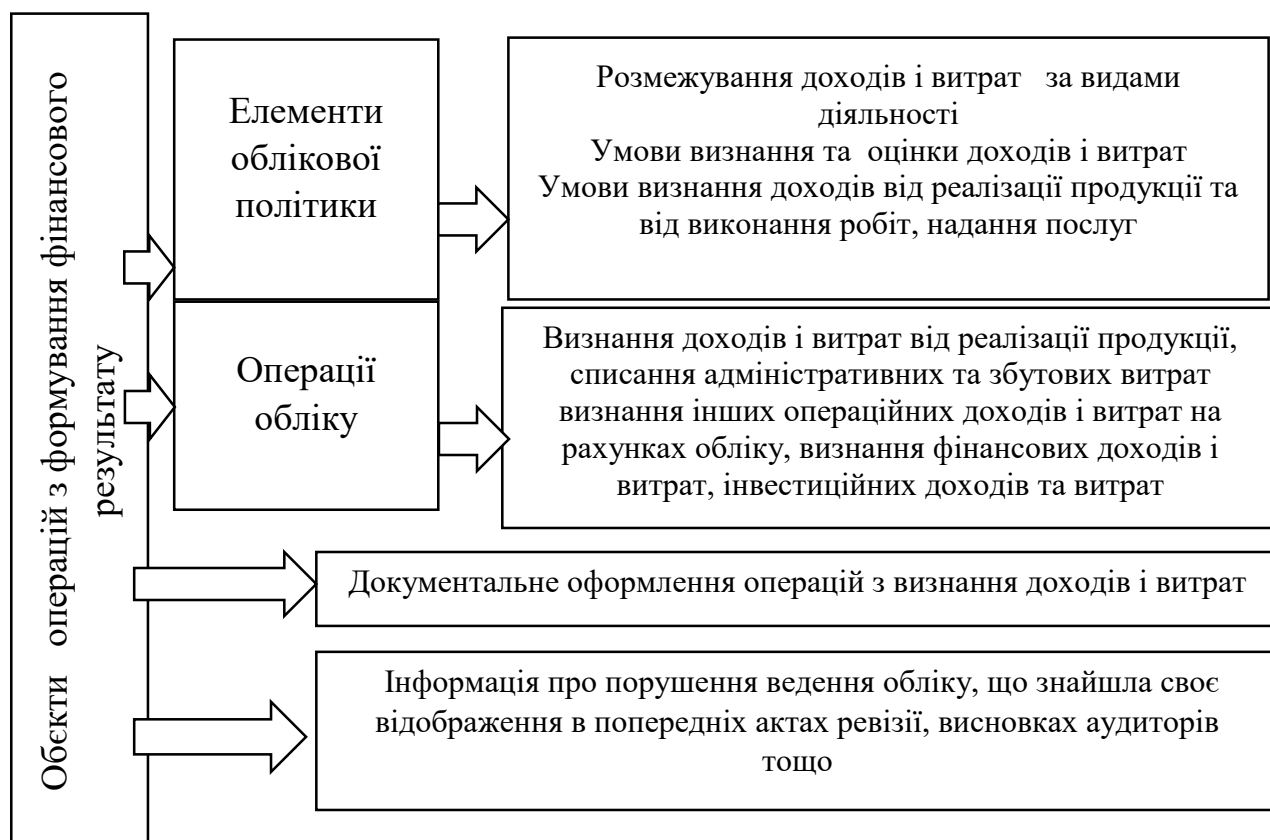

Рис.3.4. Основні складові перевірки формування фінансового результату

Джерело: узагальнено автором

Фінансові результати підприємства формуються з двох ключових компонентів: доходи та витрати від усіх вивід діяльності які притаманні підприємству. Отже, з метою розгляду питання контролю за фінансовими результатами, розділемо їх на дві категорії:

- Контрольні заходи за формуванням та поданням доходів у фінансовій звітності

- Контрольні заходи за формуванням та подання витрат у фінансовій звітності

Доцільно дати визначення заходам внутрішнього контролю, які передбачають набір ручних або автоматизованих елементів, призначених для запобігання або виявлення помилок, в тому числі при виявленні помилок в процесі формування фінансових результатів, чи то помилок в результаті шахрайських дій, тобто умисних викривлень у фінансовій звітності показників доходів та витрат, чи то фактичних помилок.

Найбільша вірогідність виникнення помилок в доходах промислових підприємств притаманна основному джерелу формування доходної частини фінансових результатів – Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт/послуг (далі – виручка).

Заходи контролю, які можна впровадити з метою запобігання або виявлення помилок у виручці:

Автоматизовані контролю:

– Розподіл обов’язків внесення інформації між різними департаментами, що відповідають за формування показника, тобто:

– комерційний відділ формує в обліковій системі проект договору з внесенням всіх реквізитів та умов договору (терміни та умови поставки, ціна, кількість відвантаження по договору)

– погодження договору візується департаментами: юридичним, себ, комерцією, директором.

– Комерційний відділ відслідковує фактичне відвантаження та ставить відмітку в 1С по цьому договору що товар фактично відвантажено, далі про поставку відповідно умовам договору.

– Відділ бухгалтерії отримує сповіщення в 1С про фактичну поставку у місце поставки відповідно до контракту, отримує паперові документи, та створюю документ реалізації товарів/робіт/послуг, в якому автоматично підтягується кількість та ціна договору. Бухгалтер з реалізації перевіряє

документ 1С звіряє з фактичними паперовими документами та проводить реалізацію в 1С.

Таким чином, подібний набір контрольних елементів дозволяє запобігти викривленню отриманого обсягу доходу.

Ручні контролю:

- З регулярною періодичністю (тиждень/місяць/квартал/рік), головний бухгалтер або окремий відділ, наприклад внутрішнього аудиту, здійснює перевірку з метою виявлення помилок в операціях та первинних документах. Перевіряє: відповідність відображення операцій обліковій політиці, наявність ручних операцій в 1С, перевіряє первинний документ на наявність необхідних реквізитів та підписів, перевіряє ціну та кількість операції.

Собівартість:

Контрольні елементи для перевірки достовірного та повного відображення собівартості реалізації можуть бути поділені на два блоки:

Перевірка відображення витрат собівартості виробництва та формування вартості готової продукції:

Контрольні заходи мають бути спрямовані на перевірку формування собівартості, а саме:

- Списання матеріалів по правильній ціні враховуючі застосовний метод списання запасів передбачений обліковою політикою, перевірки наявності ручних операцій при списанні запасів.
- Перевірка нарахування та розподіл амортизаційних витрат відповідно до облікової політики та встановленим нормам розподілу
- Перевірка віднесення супутніх послуг до складу собівартості виробництва
- Перевірка аллокації витрат по заробітній платі до складу собівартості
- Перевірка відображення інших накладних витрат при формуванні виробничої собівартості продукції

Перевірка відображення собівартості реалізації:

- Перевірка наявності ручних операцій

- Звірка кількості реалізованої продукції в операціях собівартості продажу та виручки
- Перевірка класифікації собівартості реалізації

Ключові контролі за відображенням собівартості мають покривати наступні ризики:

- Викривлення валового прибутку та відповідно завищення результатів періоду
- Ризик донарахування ПДВ, в разі перевищення собівартості продажу над виручкою

Адміністративні витрати: контроль за повнотою та своєчасністю нарахування заробітної плати, переважно в кінці року, коли іде нарахування премій та бонусів ТОП-менеджменту.

Перевірити, що всі витрати закрились в періоді настання операції, звірити з наказами про преміювання, впевнитись що дати наказу відповідають звітному періоду.

Збутові витрати: перевірити, що всі витрати, які пов'язані з логістикою продукції відображені в звітному періоді. Перевірити щоби витрати по бонусам пов'язані з продажем продукції були відображені у виручці (если у вас МСФЗ). Перевірити щоби витрати по бонусам/преміям комерсантами були повністю відображені в звітному періоді.

Контроль має бути покладено на відділ внутрішнього аудиту.

Відділ внутрішнього аудиту (ВВА) є важливою складовою системи корпоративного управління, яка сприяє забезпеченню ефективності, прозорості та надійності бізнес-процесів підприємства. В основні функції внутрішнього аудиту має входити: Перевірка відповідності внутрішніх процесів і операцій встановленим стандартам, політикам і процедурам. Ідентифікація, аналіз і оцінка ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємства, та розробка рекомендацій щодо їх мінімізації. Виявлення можливостей для підвищення ефективності та продуктивності бізнес-процесів. Забезпечення збереження і раціонального використання активів підприємства

3.3. Напрямки удосконалення обліково-аналітичного забезпечення фінансових результатів промислових підприємств

Удосконалення обліку фінансових результатів є важливою складовою частиною ефективного фінансового управління підприємством. Для цього можна використовувати наступні стратегії та методи:

Рис. 3.5. Напрямки покращення обліку та формування фінансового результату

Джерело: сформовано автором

Ці стратегії допоможуть підприємству ефективно управляти та вдосконалювати свої фінансові результати, що сприятиме досягненню його стратегічних цілей та підвищенню конкурентоспроможності

Удосконалення аналізу фінансових результатів є важливим етапом для підвищення ефективності фінансового управління підприємством. Для цього можна використовувати різноманітні методи та підходи

Рис. 3.6. Напрямки покращення аналізу фінансового результату

Джерело: сформовано автором

Ці методи допомагають підприємству отримати більш глибоке розуміння своєї фінансової ситуації та вжити ефективних заходів для покращення фінансових результатів.

Розробка стратегії управління фінансовим результатом є ключовим етапом для досягнення фінансової стійкості та успішності підприємства. Ось деякі кроки, які можуть бути включені в цей процес:

Рис. 3.7. Напрямки розробки стратегії з підвищення фінансового результату

Джерело: сформовано автором

З цією метою менеджменту підприємства варто дотримуватися таких кроків стратегічного управління:

- визначення стратегічної цілі, місії підприємства;
- вивчення зовнішніх чинників, які впливають на діяльність підприємства та від яких підприємство залежить
- встановлення стратегій;
- окреслення методів виконання стратегій та досягнення цілі;
- внесення коригування (за потреби) в формування цілі;
- контроль за виконанням сформованих стратегій

Після перевірки взаємного впливу факторів за допомогою матриці SWOT-аналізу можна визначити чотири різновиди стратегії фірми [9]:

- стратегія, яка використовує сильні сторони фірми для реалізації зовнішніх можливостей (стратегія «Максі-Максі»);
- стратегія, яка використовує сильні сторони фірми для знешкодження зовнішніх загроз (стратегія «Максі-Міні»);
- стратегія, спрямована на мінімізацію слабких сторін фірми на основі використання зовнішніх можливостей (стратегія «Міні-Максі»);
- стратегія, спрямована на мінімізацію слабких сторін фірми та уникнення зовнішніх загроз (стратегія «Міні-Міні»)

Чітке розмежування результатів за видами діяльності має принципове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. У даному контексті для вітчизняних підприємств важливим є розмежування результатів їхньої операційної діяльності з виділенням результатів основної (виробничо-збутової) діяльності та результатів іншої операційної діяльності, оскільки основним джерелом отримання прибутку підприємств є реалізація продукції (товарів, робіт, послуг)

Результат основної діяльності, тобто результат виробничо-збутових процесів, визначається як різниця чистого доходу та собівартості реалізованої продукції (наданих послуг), адміністративних витрат і витрат на збут.

Результат іншої операційної діяльності визначається як різниця інших операційних доходів і інших операційних витрат. Операційний фінансовий результат формується шляхом додавання результату основної діяльності та результату іншої операційної діяльності (рис. 3.8).

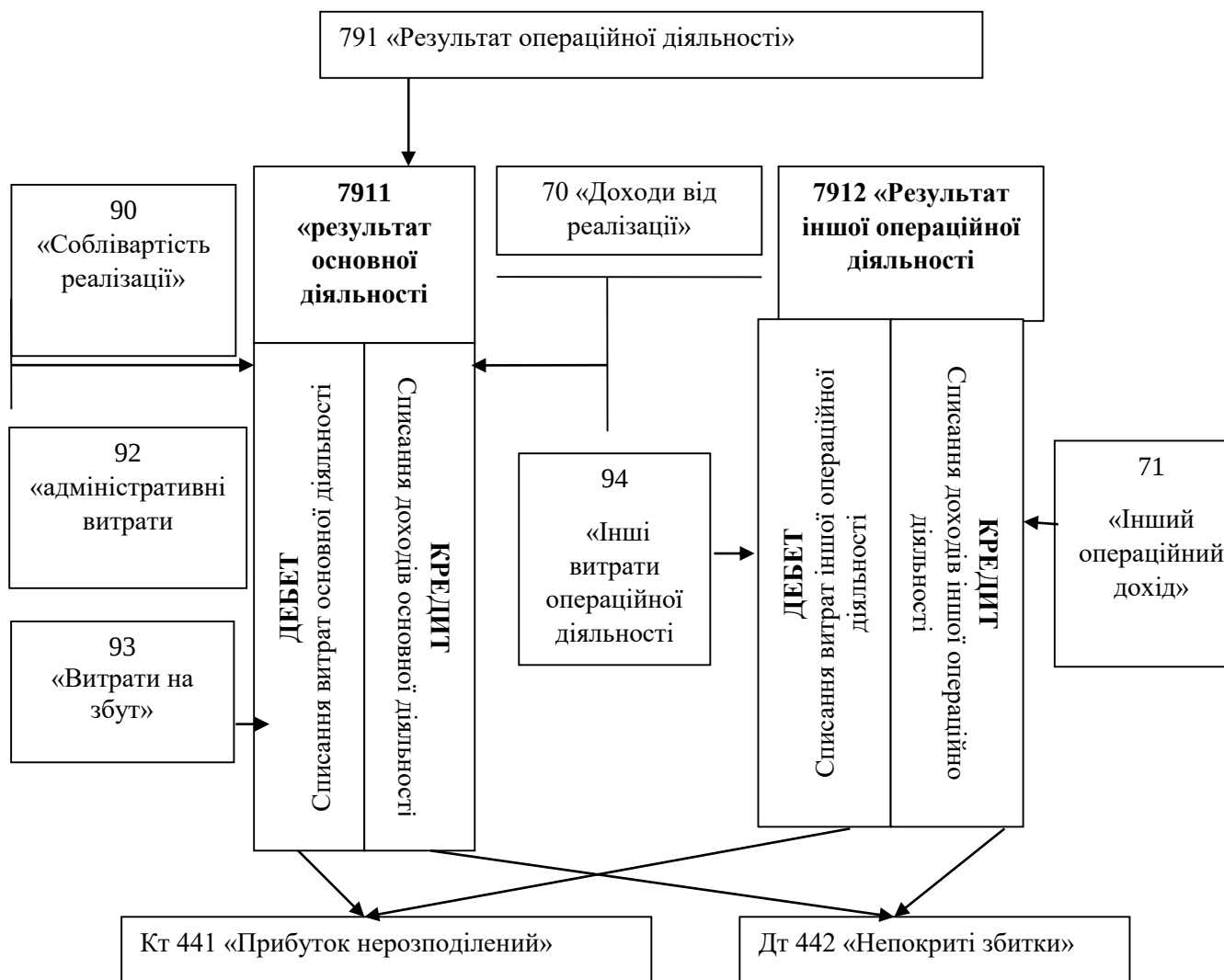

Рис. 3.8 Методика формування фінансових результатів операційної діяльності підприємств

Джерело: складено автором

Відповідно до моделі формування фінансових результатів постає потреба у розмежованому відображенні фінансових результатів в обліку. Для цього доцільним є введення відповідних аналітичних рахунків до рахунка 791 «Результат операційної діяльності»:

791.1 «Результат операційної (основної) діяльності»;

791.2 «Результат іншої операційної діяльності».

Таке відображення господарських операцій дозволить без додаткових трудових і часових затрат отримати інформацію стосовно результатів основної й іншої операційної діяльності, а також динаміки їх показників для забезпечення потреб ефективного управління.

Для більш релевантного інформаційного забезпечення процедури достовірного формування фінансових результатів ТОВ «Телекарт-Прилад» необхідно застосовувати усі переваги контролінгу, створити ефективний підрозділ контролінгу, а також здійснювати контролінг за центрами відповідальності.

Основною метою впровадження контролінгу має стати:

- Забезпечення фінансової стабільності: Підтримка належного рівня ліквідності, рентабельності та платоспроможності
- Планування і бюджетування: Встановлення фінансових планів і бюджетів, контроль за їх виконанням
- Прийняття управлінських рішень: Надання керівництву необхідної інформації для прийняття ефективних рішень

Контролінг фінансових результатів є невід'ємною частиною управління фінансами підприємства, забезпечуючи систематичний моніторинг, аналіз і коригування фінансових показників. Використання ефективних інструментів та методів контролінгу дозволяє підтримувати фінансову стабільність, планувати та досягати стратегічних цілей підприємства

ВИСНОВКИ

Кваліфікаційна робота виконана за практичними матеріалами промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад». Відповідно до поставленої мети і завдань щодо обліку та контролю формування фінансових результатів отримано наступні теоретичні та практичні результати дослідження.

Фінансовий результат - це показник, який відображає фінансовий стан та результативність діяльності підприємства протягом певного періоду часу. Визначається фінансовий результат шляхом порівняння отриманих доходів та понесених витрат у ході підприємницької діяльності. Якщо доходи перевищують понесені витрати, Підприємство отримує прибуток. Якщо витрати більші, ніж отримані доходи – підприємство зазнає збитків. Співставлення отриманої виручки (чистого доходу від реалізації) з собівартістю реалізованої продукції представляє собою таку категорію фінансового результату як валовий прибуток. Операційний прибуток визначається як різниця між валовим прибутком та операційними витратами (адміністративними та збутовими витратами) Чистий прибуток визначається як різниця між прибутком до оподаткування та податковими зобов'язаннями. Фінансові результати підприємства можуть класифікуватися за різними видами залежно від послідовності їх формування та інтересів зацікавлених сторін. Ці результати відображаються у фінансовій звітності і є основою для прийняття рішень різними групами зацікавлених сторін, такими як інвестори, кредитори, менеджмент та урядові органи.

Підґрунтям достовірного визначення фінансового результату є формалізовані дані фінансової звітності, які систематизуються в системі облікового забезпечення діяльності підприємств. Формування фінансових результатів здійснюється за окремими видами діяльності: операційної, фінансової та інвестиційної, що регламентується чинним обліковим та податковим законодавством України. Відображені на рахунках обліку отримані доходи та понесені витрати за видами діяльності, які сформуvalи відповідні види

фінансового результату формалізуються за окремими статтями фінансової звітності, а саме розділу 1 Звіту про фінансові результати. Визначений фінансовий результат та підсумками податкового звітного періоду є основою для справляння податку на прибуток для тих підприємств, які знаходяться на загальній системі оподаткування. Реальне та достовірне віддзеркалення процесу формування прибутку в системі обліку та оподаткування є передумовою прийняття управлінських рішень щодо його оптимізації та визначення стратегії розвитку підприємств національної економіки

Управління фінансовим результатом - це процес планування, контролю та оптимізації фінансових показників підприємства з метою досягнення стратегічних цілей та забезпечення його фінансової стійкості та сталого розвитку. Управління фінансовим результатом є важливою складовою стратегічного управління підприємством і дозволяє досягати стабільності, ефективності та успішності в умовах конкурентного ринкового середовища. оптимізація отриманих фінансових результатів передбачає, насамперед, збільшення доходів за рахунок розширення ринків збуту, диференціації продукції, диверсифікації діяльності та поліпшення якості продукції. також важливим є оптимізація витрат підприємницької діяльності за рахунок використання новітніх технологій, оптимізації виробничо-технологічних процесів та ін. Управлінські аспекти формування фінансових результатів є важливими для забезпечення стійкого розвитку підприємства, оптимізації його діяльності та досягнення стратегічних цілей.

Фінансовий результат, отриманий підприємством є запорукою його фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність ТОВ «Телекарт-Прилад» передусім забезпечується тими видами продукції, які виробляє та продає підприємство. ТОВ «Телкарт-Прилад» не тільки виробляє стратегічно значиму продукцію за КВЕДом «Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації», але й надає послуги та виконує роботи, що пов'язані з енергетичною та комунікаційною сферою. Завдяки такій спеціалізації отриманий дохід та вартість активів ТОВ «Телекарт-

Прилад» мають стійку тенденцію до зростання. Саме величина оборотних активів зазнала кардинального зростання з 444761,0 тис. грн до 1066923,0 тис. грн у 2023 році. Наявні ресурси підприємства сформовано, в основному за рахунок залучених джерел, а саме кредиторської заборгованості постачальників, отриманих авансових платежів від покупців продукції та заборгованості засновникам з виплати належним їм дивідендам. Загальна сума поточних зобов'язань у 2023 році становила 977 520.00 тис. грн. Особливості виробничо-господарської діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» та спеціалізація на видах стратегічно значимої продукції зумовлює щорічне зростання виручки від продажів продукції та надання послуг. Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг зросла до 998982 тис. грн. у 2023 році.

Концептуальною основою ведення обліку та звітності на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» є застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. В частині формування фінансових результатів обов'язковим є застосування таких облікових стандартів як НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати». Справляння податкових зобов'язань та подання податкової звітності здійснюється відповідно до основних регламентів Податкового кодексу України. Підприємство знаходиться на загальній системі оподаткування а відтак основним податком є податок на прибуток. Також підприємство є платником податку на додану вартість у частині операцій з опставки продукції, робіт та послуг. З фонду оплати праці найманих працівників справляються такі податки як ПДФО та військовий збір, а також ЄСВ. Документальне оформлення операцій з формування фінансового результату передбачає документування операцій з обліку доходів та витрат підприємства.

Відображення в обліку та звітності фінансового результату ТОВ «Телекарт-прилад» здійснюється за видами діяльності – операційною, фінансовою та інвестиційною (іншою) діяльністю. При цьому співставляються отримані доходи та понесені витрати. Основним джерелом отриманих доходів та понесених витрат у результаті операційної діяльності є операції з виробництва

та реалізації продукції, виконання окремих робіт та надання послуг. Також підприємство здійснює реалізацію окремих товарів, якщо такі були придбані та не проходили оброблення і оприбуткування у вигляді готової продукції. при формуванні фінансового результату операційної діяльності джерелом є отримані доходи та понесені витрати від операцій в іноземній валюті, а саме доходи і витрати від купівлі-продажу інвалюти та курсові різниці за монетарними статтями з перерхунку іноземної валюти та погашення монетарних статей дебіторської та кредиторської заборгованості. Формалізація отриманих доходів та витрат на рахунках обліку відбувається за загальноприйнятими субрахунками для обліку фінансових результатів – результату операційної діяльності, результату фінансових операцій та результату інших операцій, в тому числі й інвестиційної діяльності. Результат фінансових операцій формується за рахунок доходів, отриманих підприємством від нарахованих до отримання дивідендів за фінансовими інвестиціями у капітал інших підприємств.

За результатами аналізу формування фінансових результатів ТОВ «Телекарт-Прилад» було встановлено зростання усіх його видів – валового прибутку, операційного прибутку, чистого прибутку. Валовий прибуток підприємства збільшився до 188860 тис. грн у 2023 році, що зумовлено більшими темпами зростання чистого доходу від реалізації продукції, ніж її реалізаційної собівартості. Порівняно з іншими видами доходів найбільша частка належить саме доходу від реалізації. Доля маржинального прибутку у виручці від реалізації зросла з 14,2 % до 18,8% У структурі витрат також превалює собівартість реалізації. Зростання спостерігається у сумі адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. проте отримана сума доходу у розмірі 998982 тис. грн. дозволила підприємству перекрити постійні витрати та забезпечити прибутковість операційної діяльності. Рентабельність виробництва зросла з 16,6% до 23,2% у 2023 році, рентабельність продажів з 14,2% до 19% у 2023 році. Загальна сума чистого прибутку у 2023 році становила 105221,0 тис. грн, що позитивно вплинуло на збільшення власного капіталу підприємства.

Контроль формування фінансового результату включає в себе систему заходів та процедур, спрямованих на перевірку та забезпечення ефективного управління фінансовими процесами підприємства з метою досягнення максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Аудиторські процедури перевірки фінансових результатів спрямовані на оцінку достовірності та об'єктивності фінансової звітності підприємства. Фінансові результати підприємства формуються з двох ключових компонентів: доходи та витрати від усіх видів діяльності які притаманні підприємству. Отже, з метою розгляду питання контролю за фінансовими результатами, розділемо їх на дві категорії: контрольні заходи за формуванням та поданням доходів у фінансовій звітності; контрольні заходи за формуванням та поданням витрат у фінансовій звітності. Найбільша вірогідність виникнення помилок в доходах промислових підприємств притаманна основному джерелу формування доходної частини фінансових результатів – Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт/послуг (далі – виручка. Контрольні елементи для перевірки достовірності та повного відображення собівартості реалізації можуть бути поділені на два блоки: перевірка відображення витрат собівартості виробництва та формування вартості готової продукції

Розробка стратегії управління фінансовим результатом є ключовим етапом для досягнення фінансової стійкості та успішності підприємства. Диверсифікація виробництва, створення нової продукції та зростання кількості замовлень завдяки вдало сформованому іміджу на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також - через налагоджену структуру споживачів продукції. Впровадження сучасних технологій та видів виробництва за рахунок використання високопрофесійного персоналу. Зростання доходу від продажів підприємства досягається комплексним підходом, який включає розширення ринків збуту, підвищення ефективності маркетингу, оптимізацію цінової політики, покращення якості продукції та послуг, розвиток клієнтських відносин, оптимізацію внутрішніх процесів та розширення асортименту продукції.

Для більш релевантного інформаційного забезпечення процедури достовірного формування фінансових результатів ТОВ «Телекарт-Прилад» необхідно застосовувати усі переваги контролінгу, створити ефективний підрозділ контролінгу, а також здійснювати контролінг за центрами відповідальності.

Основною метою впровадження контролінгу має стати:

- забезпечення фінансової стабільності: підтримка належного рівня ліквідності, рентабельності та платоспроможності
- планування і бюджетування: встановлення фінансових планів і бюджетів, контроль за їх виконанням
- прийняття управлінських рішень: надання керівництву необхідної інформації для прийняття ефективних рішень

Контролінг фінансових результатів є невід'ємною частиною управління фінансами підприємства, забезпечуючи систематичний моніторинг, аналіз і коригування фінансових показників. Використання ефективних інструментів та методів контролінгу дозволяє підтримувати фінансову стабільність, планувати та досягати стратегічних цілей підприємства

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августин Р., Демків І. Стратегічне управління прибутком як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022, № 5, Том 1. С. 126-130. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-20](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-20)
2. Буркова Л. А. Дослідження економічної сутності понять «прибуток» та «фінансовий результат» та їх вплив на оцінку економічних результатів діяльності. *Агросвіт*. 2014. № 19. С. 50–58.
3. Вакульчик О.М., Протасова Є.В. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. Науково-виробничий журнал. «Бізнес-навігатор». 2019. Випуск 1 (50). С. 162-
4. Гайбура Ю. А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8913> (дата звернення: 22.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.5.103](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.103)
5. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106> (дата звернення: 02.02.2024). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.34](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.34)
6. Губарик О., Юрченко, А. Обліково-аналітичне забезпечення діагностики функціонування підприємства та удосконалення системи економічної безпеки на основі покращення фінансового стану. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 32. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-26>
7. Дзюба О.М., Майстер Л.А. Облікове забезпечення формування фінансових результатів підприємства. 2021. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 5 (28). С. 156-
8. Добрунік Т.П., Кубік В.Д. Прибуток в обліково-податковій системі підприємств національної економіки / *Innovative development of science, technology and education* (January 18-20, 2024). *Proceedings of the 4th International*

scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2024. Pp.607-614

9. Єпіфанова І.Ю., Ревенко В.С. Особливості управління фінансовими результатом від операційної діяльності підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Випуск 2 (02). С. 160-166.

10. Киш Л.М. Стратегічне управління як основна частина менеджменту підприємства. *Причорноморські економічні студії* 2019. Випуск 38-1. С.107-113

11. Ковальова О., Іоргачова М. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної привабливості підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 46. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-16>

12. Кривицька Ю.В. Обліково-податкові аспекти формування фінансового результату підприємств. *Сучасні проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах військового стану*. Матеріали студентської конференції, присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників. ОНЕУ (10-12 квітня 2024 р). Одеса.ОНЕУ. С. 102-103

13. Крупка Я.Д. Фінансовий облік: підручник; 3-тє вид., доп та перероб. /Я.Д. Крупка, З.В. задорожній, П.Н. Денчук та ін. Тернопіль: ЗУНУ. 2023. 488 с.

14. Куцик П.О., Воронко Р.М., Редченко К.І., Воронко О.С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 62. С. 4-11

15. Лопатовський В.Г., Красуцький Р.І. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022, № 1. С. 142-147. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-24

16. Мазур Н. Н. Фінансові результати підприємств України: особливості бухгалтерського забезпечення їх формування та управління. *Проблеми сучасних*

трансформацій. *Серія: економіка та управління*. 2023. № 8.
<https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-09-01>

17. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 2 (29). С. 148-153.

18. Мармуль Л. О. Фінансові результати діяльності підприємств та їх використання в управлінні. *Екон. вісн. ун-ту Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди*. 2018. Вип. 39. С. 144–151.

19. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (фінансової звітності). URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення 20.04.2023).

20. Миколенко І., Дігтяр В. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 32. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-17>

21. Нагорна І.В., Бондаренко В.О. Облік і аналіз фінансового результату в управлінні підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11.

22. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В., Калашнікова А. К. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*. 2020. Випуск 156. С. 206-212.
<https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-38>

23. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/> (дата звернення 24.03.2022).

24. Орехова А.І., Толстошеева В.С. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 6 (123). С. 140-143

25. Офіційний сайт ТОВ «Телкарт-Прилад» <https://opendatabot.ua/c/13881657>

26. Пасенко Н.С. Організація обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 17. С. 854-

27. Пеняк Ю. С., Гороховацька Н. В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*, (159), 97-101. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-20>

28. Петренко О.П., Поліщук В.С. Удосконалення управління фінансовими результатами діяльності підприємства. The 5th International scientific and practical conference “Science, society, education: topical issues and development prospects” (April 12-14, 2020) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2020. – С.774-780.

29. Попович О. В., Тітаренко Л. І. Тлумачення економічної сутності категорії "фінансові результати". *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3. С. 58–64.

30. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, / Верховна Рада України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.03.2022).

31. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017р. № 2258 –VIII. / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 19.03.2024)

32. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. №996-XIV. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 19.03.2024).

33. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII / Верховна Рада України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення 10.03.2024).

34. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433 URL : <http://195.78.68.18/minfin/control/> (дата звернення 21.03.2022).

35. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення 14.04.2022).

36. Про затвердження Плану рахунків та Інструкції з його використання Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення 26.09.2023).

37. Прокопович Л., Бурлан С. Розвиток методичних підходів щодо управління фінансовими результатами підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79>

38. Степаненко О.І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Випуск 41. С. 112-117

39. Томчук О.Ф., Томчук В.В. Роль звіту про фінансові результати в інформаційному забезпеченні аналізу фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 17. С. 462-470

40. Юдина С.В., Ситнік О.О. Чинники, що впливають на обсяг прибутку підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Випуск 13. С. 184-190. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.22>

41. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Випуск 5 (22). С. 162-168

42. Характеристика методики SWOT-аналізу. URL: <http://ukr.vipreshebnik.ru/strateg/4193-kharakteristika-metodiki-swot-analizu.html> (дата звернення 14.02.2019)

43. Янковська В.А., Хохлов М.П., Волобуєв Б.О. Семантика поняття «фінансові результати». *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 18. С. 112-117

ДОДАТКИ